

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Katedra Hudební produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MĚSTSKÝ HUDEBNÍ BUSKING A JEHO REGULACE

Eliška Zamouřilová

Vedoucí práce: PhDr. Ingeborg Radok Žádná

Oponent práce: prof. PhDr. Jiří Štílec, CSc.

Datum obhajoby: 22.6.2020

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Music Management

BACHELOR'S THESIS

**URBAN MUSIC STREET PERFORMANCE AND ITS
REGULATION**

Eliška Zamouřilová

Thesis advisor: PhDr. Ingeborg Radok Žádná

Examiner: prof. PhDr. Jiří Štílec, CSc.

Date of thesis defense: 22.6.2020

Academic title granted: BcA.

Prague, 2020

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Městský hudební busking a jeho regulace

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala především vedoucí své bakalářské práce PhDr. Ingeborg Radok Žádné za důsledné kontroly, odbornou pomoc a čas věnovaný konzultacím. Dále děkuji za vhled do pouličního umění a právní konzultaci buskerovi a studentovi práv Petru Hruškovi. Za mé vyčerpávající dotazy, a ještě více vyčerpávající odpovědi ohledně buskingu na Karlově mostě, patří velké díky buskerovi a bubeníkovi Jakubu Kočímu a kapelnici hudebního souboru Electroshock Marice Tykalové.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

Abstrakt

Autorka se ve své bakalářské práci zabývá hudebním pouličním uměním ve městě a jeho regulacemi. Popisuje obecně závazné vyhlášky a případně jejich novely, ostatní podmínky a doporučení. Tím vyzdvihuje problematiku, se kterou se potýká především Praha, ale i jiná města s pouličními umělci. Dále mapuje historii pouličního umění v hlavním městě České republiky a přináší vhled do současné situace.

Klíčová slova

busking, pouliční umění, pouliční umělec, hudba, obecně závazná vyhláška

Abstract

The author of this bachelor's thesis focuses on urban music street performance and its regulation. The work describes local municipality by-laws, their amendments, and other conditions and recommendations concerning urban music performance in Prague, but also in other cities. The work subsequently analyses the history of street performance in the Czech Republic's capital city and brings insight into the current situation.

Key words

busking, street performance, street performer, music, by-laws

Obsah

1	ÚVOD	9
2	O Buskingu	11
2.1	Historický kontext.....	11
2.2	Pouliční umělci, kteří se dostali z ulice na pódia	12
2.3	Buskerské iniciativy	13
2.3.1	BuskerVille a portál Busking.cz.....	13
2.3.2	Portál BuskerJam	14
3	Praha.....	16
3.1	Komplexní problém pražského buskingu	16
3.2	Pražské jaro 2012.....	18
3.3	Přelomové roky 2015 a 2016	19
3.4	Rok 2019 a současný stav pouličního umění	22
4	Porovnání původní pražské vyhlášky o pouličním umění s její novelou	24
5	Veřejná umělecká produkce na Karlově mostě	28
5.1	Historie	28
5.2	Licence, povolení a placení poplatků	29
5.3	Podmínky výběrového řízení	30
5.4	Electroshock – rezident Karlova mostu	30
6	Busking na pražských náplavkách	32
7	Praha Žije Hudbou.....	33
7.1	Financování PŽH.....	34
8	Busking v českých městech.....	35
8.1	Liberec.....	35
8.2	Brno.....	35
8.3	Plzeň	37
8.4	České Budějovice	37
8.5	Český Krumlov	38
8.6	Karlovy Vary	39
8.7	Jičín.....	40
9	Pouliční umění ve vybraných světových metropolích	41
9.1	Melbourne	41
9.2	Milán.....	42
9.3	New York.....	42
9.4	Mexico City	43

10	Dotazník.....	44
10.1	Přínos pouličním umělcům.....	44
10.2	Přínos veřejnosti.....	44
10.3	Busking v jiných českých městech.....	45
10.4	Porušení vyhlášky.....	45
10.5	Novela pražské vyhlášky	45
11	Závěr.....	47
12	Zdroje.....	48
12.1	Literární zdroje.....	48
12.2	Internetové zdroje.....	48
12.2.1	Vyhlášky a usnesení.....	53
13	Seznam příloh	56

1 ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá hudebním pouličním uměním (tzv. buskingem) a jeho regulacemi. Je to způsob interpretace umění, který má přesah několik století zpět do dob trubadúrů, truvérů a minesengrů. Vždy byli umělci, kteří si rádi na ulici přivydělali nějakou tu korunu a zároveň zlepšili den sobě i ostatním kolemjdoucím. V tomto případě je nutné rozlišovat busking a žebrání. Spousta lidí právě tyto dva pojmy často zaměňuje, jelikož i žebráci mohou mít u sebe nějaký hudební nástroj a u toho vybírat peníze do klobouku. Busking je v hlavním městě České republiky jedna z nejvíce komplikovaných kulturních sfér, kvůli které vznikají spory města, občanů a pouličních umělců. Mění se jak názory úředníků a radních, tak vyhlášky, které upravují toto odvětví. Praha má ustanovila vyhlášky, které ale vykazují řadu protichůdných informací.

Pro představu o lehce objektivním názoru na busking autorka vytvořila dotazník, jenž předkládá názory oslovených pouličních umělců a obyvatel České republiky, zejména Prahy. Cílem práce je především zaměření se na pražskou vyhlášku a její novelizaci, na dopady, ale také na přesah tohoto fenoménu a jeho vliv na veřejnost. Dalším záměrem je porovnání regulací ostatních měst a zmapování městských festivalů pouličního umění. Součástí bude i vhled do organizační struktury jednoho z největších českých pouličních festivalů Praha Žije Hudbou.

„Music is always a commentary on society.“
„Hudba je vždy komentářem společnosti.“

Frank Zappa

2 O Buskingu

2.1 Historický kontext

Busking je mezinárodní slovo, které bylo nejspíše převzato z italského jazyka *buscare* (získat něco, dosáhnout něčeho) a španělského výrazu *buscar* (hledat).¹ Oba tyto pojmy se pravděpodobně vyvinuly z indoevropského slova *bhudh-sko*, což znamenalo vyhrát či dobýt. Umělci, kteří se věnují pouličnímu umění, stále hledají – buď svoji nezávislost, nebo slávu. Spousta významných hudebníků může být právě pouličnímu hraní vděčná za své renomé a veřejné povědomí.

Busking znamená jakékoliv pouliční umění, ať už se jedná o muzikanty, herce, tanečníky či kouzelníky, kteří své umění prezentují v určitý čas na určitém místě a čekají, že jim kolemjdoucí diváci či posluchači vhodí do připravené nádoby dobrovolnou odměnu. Kvůli tomu je často chybně zaměňován busking za žebrání. Buskeři neprosí o peníze a nechtějí vyvolat soucit. Naopak, chtějí do ulic vnést dobrou náladu a oživit kulturu. „*Busker vždy soupeří nejenom shlukem města, ale také s okamžitou náladou lidí, kteří chodí kolem a tím se liší od žebráka. Žebrák si klekne a předstírá duševní, nebo tělesnou újmu, kdežto busker prodává svojí radost ze života a v tomhle je úžasnej, protože dokáže oživit prostor kolem sebe,*” podotýká písničkář Vladimír Merta.² V některých zemích je také zvykem umělce pohostit, či je pozvat na drink.

V antice se poprvé setkáváme s pojmem pouliční umění. Pro spoustu hudebníků bylo pouliční vystupování nejběžnější formou výdělku. Ve středověké jižní Francii byli pouliční umělci známi pod pojmy trubadúr a jongleurs. Jejich činnost podnítila aktivitu truvéřů v severní Francii a německé minnesängry a Spielleute. V Rusku se takovým pouličním umělcům začalo říkat skomoroch a např. v Mexiku tuto úlohu plní tzv. mariachi, kteří v dnešní době hrají stejnojmennou hudbu spíše v barech a restauracích.³

Busking byl běžný i mezi romskou komunitou - ti přinesli tento pojem skrz své cesty přes Španělsko, Středozemní moře, Atlantik až do Anglie a Evropy.

V USA spousta Afroameričanů migrujících za občanské války do měst finančně přežívala jen díky vystupování na ulici - zpěvu bluesu, hraní jazzu nebo stepování. Ve dvacátém století přijeli do New Yorku evropští imigranti. Německé pochodové orchestry se běžně objevovaly na ulicích a italští flašinetáři hráli ve vnitroblocích. Ve 40. letech 20. století byli na ulicích spíše

¹ Merriam-Webster Dictionary: *busker* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z:

<https://web.archive.org/web/20070927195530/http://www.webster.com/cgi-bin/dictionary?va=busker>

² FLORIÁN, Jonáš. *Busking - pouliční performance*. Brno, 2017. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, str. 45.

³ Street performance. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Street_performance

žebráci, ale v 50. letech se začali v San Franciscu a New Yorku shromažďovat a příležitostně protestovat folkoví zpěváci.⁴

Oživení pouličního fenoménu přišlo v 60. a 70. letech 20. století. Pouliční umělci se inspirovali svými vrstevníky, kteří brali pouliční hraní jako součást občanských práv a protiválečných hnutí. Zavíraly se jazzové kluby a kavárny, jelikož byly příliš drahé nájmy. Umělci se přesunuli na ulici, kde je doplňovali imigranti z Latinské Ameriky, Karibiku, Číny, Východní Evropy a dalších zemí. V té době se také začala tvořit alternativní kultura hippies - kapely a umělci se scházeli na veřejných prostranstvích a peníze sbírali do klobouku. Epicentrem bylo San Francisco Bay Area. Tato veřejná shromáždění byla kořeny dnešních buskerských festivalů, na kterých vystupovali dnes již legendární hudebníci zpěvačka Janis Joplin, rocková kapela Jefferson Airplane či jeden z nejvýznamnějších amerických kytaristů Jimi Hendrix.⁵

V Československu se v 60. letech, kdy se politická situace lehce uvolnila, začali na pražských ulicích prosazovat folkaři, konkrétně Jaroslav Hutka doprovázen kytaristou Petrem Kalandrou. *Základním a žánru nejpřirozenějším způsobem veřejného působení folkového zpěváka je přímý kontakt s publikem. Prvním jevištěm mnoha písničkářů bývá ulice.*⁶ (Dále kapitola 5.1. Historie). Praha byla a vždy bude kulturním centrem České republiky. Pouliční umění je v hlavním městě navzdory tomu jedním z nejvíce diskutabilních kulturních odvětví. Po mnoho let byl busking zahrnut v protižebráckých vyhláškách a pouliční umělci se zasazovali o to, aby tyto dva pojmy Magistrát hlavního města Prahy (dále jen MHMP) v našem hlavním městě od sebe odlišil, jelikož v ostatních českých městech je busking z protižebráckých vyhlášek vyjmut. Je tomu tak například v našem druhém největším městě Brně.

V Praze se busking legalizoval 1. března 2012 usnesením rady HMP č.183⁷ a začalo zkušební období naprosté pouliční volnosti. V roce 2013 se MHMP rozhodl, že bude pouliční umění regulovat městskou vyhláškou, která se později ještě zpřísnila obecně závaznou vyhláškou 28.1.2016. MHMP se tímto krokem odvolává na obyvatele metropole, kteří si na velký hluk stěžují (dále v kapitole 3.1. Komplexní problém pražského buskingu)

2.2 Pouliční umělci, kteří se dostali z ulice na pódia

Hodně hudebních osobností, které jsou známy široké veřejnosti, měly své kariérní počátky právě na ulici. Patří mezi ně legendární hudebníci jako B.B. King, Django Reinhardt, Eric

⁴ TANENBAUM, Susie. Street performers. *Grove Music Online* [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002263212?p=emailACVmxLAj7Vwnw&d=/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/>

⁵ tamtéž

⁶ HUTKA, Jaroslav. Folk a jeho historie. *Jaroslav Hutka* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <http://www.hutka.cz/new/html/seminar2.html>

⁷ *Usnesení Rady HMP č.183* [online]. Praha, 2012 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: http://www.fia.kr.cz/data/modules/Modules_Pages/Usneseni_rady_MHMP_c_183.pdf

Clapton, Edith Piaf, Louis Armstrong, Buddy Guy, ale také světoznámé uskupení Cirque du Soleil.

Svůj pouliční původ má i zpěvák Rod Stewart, hrající v té době na harmoniku. V roce 1962 vystupoval po boku folkového zpěváka Wizz Jonese na Leicester Square v Londýně a jiných místech. Následně cestovali za buskingem do Paříže a Barcelony, kde byl Stewart zatčen za tuláctví a deportován zpět do Londýna.⁸ Další zpěvák George Michael, známý ze skupiny Wham, taktéž vystupoval v mládí na ulici, především v londýnském metru, kde zpíval písně od kapely Queen.⁹

Folková hudba samozřejmě nezůstala pozadu. V Čechách se na ulici proslavili Vladimír Merta či Jaroslav Hutka, v cizině např. Woody Guthrie a Joan Baez. Nejznámějším příběhem z pražských ulic je začátek hudební kariéry písničkářky Radůzy. Ta byla právě na ulici objevena zpěvačkou Zuzanou Navarovou. *„Za tři dny jsem vystoupila na jejím koncertě. Byla na mě dost přísná, říkala, že neumím hrát, zpívat, skládat ani harmonizovat a jsem nerytmická čili všechno špatně. Na jiné tak drsná nebyla, ale asi měla pocit, že to má smysl,”* zavzpomínala Radůza, vlastním jménem Radka Vranková.¹⁰

Z mladé generace pouličních umělců jmenujme Čecha Jakuba Ondru žijícího ve Švýcarsku, kde si pravidelně vydělává hraním na ulici, nebo francouzskou šansoniérku ZAZ, jenž je považována za novodobou Edith Piaf.

2.3 Buskerské iniciativy

2.3.1 BuskerVille a portál Busking.cz

Iniciativa BuskerVille, jejíž právní forma do roku 2014 byla občanské sdružení, vznikla v roce 2010¹¹ za účelem vrátit do Prahy spontánní pouliční umění a podporovat mladé umělce. Jedním ze zakladatelů byl hudebník a publicista Dalibor Zíta, který sám na ulici hrával. *„Iniciativu jsme zakládali proto, že v té době dostávali lidé za hraní na ulici pokuty. A ve správních řízeních platili třeba desetitisíce korun, což je absurdní – za to, že si někdo zajde zabrnkat na ulici.”*¹²

⁸ Rod Stewart. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Rod_Stewart

⁹ A night at the opera. *Queenzone.com* [online]. 2007 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150510152854/http://www.queenzone.com/news/a-night-at-the-opera.aspx>

¹⁰ Radůza: Udělat občas chybu je poučné. *Novinky.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/raduza-udelat-obcas-chybu-je-poucne-12954>

¹¹ OSTRUŽÁR, David. *Pouliční hudba v České republice*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Praze, str.57.

¹² Praha přišla o pouliční hudebníky. Kam zmizeli a proč? *City-dog.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://city-dog.cz/post/praha-prisla-o-poulicni-hudebniky-kam-zmizeli-a-proc/>

Název byl vytvořen ze dvou slov, busker jakožto pouliční umělec a ville jako město.¹³ Od roku 2014 je iniciativa zapsaná jako spolek, který organizoval mezi lety 2010 až 2012 festival Svátek hudby (dále v kapitole 3.1 Komplexní problém pražského buskingu).

Kromě této iniciativy založil BuskerVille portál busking.cz, který byl z webových stránek přesměrován na sociální síť, konkrétně na facebook, pod názvem *Busking - pouliční umění*. Zde jsou především administrátory přidávány příspěvky o aktuálním dění, které se týká legislativy buskingu a různých pouličních akcí. Další jejich aktivitou je facebooková skupina *Busking a pouliční umění v Praze a ČR*, kde si mohou buskeři předávat cenné rady, sdílet své nahrané sety nebo články o pouličním umění.¹⁴

Busking.cz je také jedním z organizátorů nového pouličního festivalu Žižkov Busking Fest (dále jen ŽBF), který se odehrává, jak už sám název napovídá, na pražském Žižkově. Festival se koná v rámci multižánrového festivalu Žižkovská Noc. Na facebookových stránkách ŽBF popisují dramaturgii festivalu takto: „*Rádi bychom návštěvníkům názorně předvedli, že busking se nutně nerovná kluk s kytarou, co falešně hraje Oasis.*“¹⁵ Program je tedy sestaven jak z hudebníků, tak tanečníků, kouzelníků, akrobatů a dalších uměleckých profesí. Cílem ŽBF je oživit Žižkov a představit výborné buskery z celého světa. V rámci festivalu vystoupí i žijící legenda pražského buskingu Jiří Wehle, který přes třicet let hudebně obohacuje primárně prostředí Hradčan.¹⁶

2.3.2 Portál BuskerJam

BuskerJam propojuje české a slovenské pouliční umělce. Mohou se zde zaregistrovat a mít informace o sobě nebo o svém uskupení na vlastním profilu, kde nalezneme i případná místa konání koncertů. Lidé mohou umělce podpořit finanční částkou na jejich bankovní účet.

Tento portál má své ambasadory, mezi které se řadí např. Vladimír Mišík. Stránka vede i blog, do kterého mohou přispívat různí pouliční umělci. Webové stránky buskerjam.cz ke dni 20. března 2020 bohužel vypadají neaktualizovaně na rozdíl od facebooku, který je stále doplňován novými informacemi. Sponzorem BuskerJamu je Tullamore Dew a je součástí celosvětové platformy The Busking Project, která nabízí kupříkladu službu “najdi a najmi

¹³ *BuskerVille: Rok poté* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <http://arnika.org/soubory/dokumenty/mesta/rok-pote/Rok-pote-BuskerVille.pdf>

¹⁴ *Busking.cz* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/buskingcz/>

¹⁵ *Žižkov Busking Fest: Performeři z celého světa* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/zizkovbuskingfest/about/?ref=page_internal

¹⁶ *Žižkov Busking Fest* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/zizkovbuskingfest/>

buskera". V rámci těchto stránek je možné zakoupit i nahrávku těch nejlepších pouličních umělců, kteří se třeba vypracují z ulice na koncertní pódia.¹⁷

Založení tohoto webu kvitoval i Dalibor Zíta: „*Bylo by dobré, aby v Praze vznikla sebevědomá a funkční buskerská scéna. Projekty jako je třeba Buskerjam.cz, mohou pomoci buskerům prosadit se a dokázat, že pouliční umění není žebrota, ale má potenciál veřejný prostor u nás obohacovat.*“¹⁸

¹⁷ *The Busking Project* [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://busk.co/blog/about/>

¹⁸ *LaCultura.cz: Nový web www.buskerjam.cz fandí pouličním hudebníkům* [online]. 2014 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.lacultura.cz/2014/04/novy-web-www-buskerjam-cz-fandi-poulicnim-hudebnikum/>

3 Praha

3.1 Komplexní problém pražského buskingu

V této kapitole autorka čerpá z velké části z krátkého dokumentárního filmu *Pražské pouliční jaro* (aneb busking v Praze) z roku 2012 (režie Dan Urbánek), natočeném iniciativou BuskerVille, jelikož zdrojů k tomuto tématu je minimálně.

V podstatě první zmínka o buskingu v Praze je ze 60. let 20. století, kdy se začalo hrát na Karlově mostě. Této příležitosti využívali hlavně folkoví zpěváci. Později se samozřejmě pouliční umění, jak už napovídá toto pojmenování, přesunulo do ulic. A to byl začátek letitého a komplikovaného sváru mezi městem a umělci.

Po Sametové revoluci, na začátku devadesátých let, byla v Praze přátelská atmosféra a mohlo se hrát kdekoliv. Kolem roku 1991 vznikl Klub pouličních umělců, ve kterém byl členem i Jiří Wehle. Pokud chtěl na ulici vystoupit nějaký muzikant, musel dostat povolení právě od klubu. Podle slov pana Wehleho dávali členové klubu povolení každému, kdo zaplatil 100,- Kč na měsíc a chtěl si zahrát.¹⁹ Žádné jiné restrikce nebyly. O pár let později, kolem roku 1994 si Sdružení výtvarníků uzmulo prostor Karlova mostu a bez jejich povolení nebylo možné na tomto historickém místě vystupovat (dále v kapitole 5.1 Historie).

V roce 2000 byla MHMP vydána obecně závazná vyhláška o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s žebráním, která pod pojmem žebrání zahrnovala i busking.²⁰ Vyhláška upravovala místa, kde je žebrání zakázáno. O čtyři roky později, v roce 2004, byla tato vyhláška novelizována. Na seznam přibily zakázané ulice. Pouliční umění tedy nebylo celoplošně zakázáno, ale daná místa, na která platily restrikce, byla jediná atraktivní pro buskery - jednalo se o centrum města, Národní třídu, Malostranské náměstí, náměstí Republiky, pěší zónu na Andělu apod.: tudíž na Praze 1 nebylo možné vůbec hrát. „*Překvapilo mě, kolik je v Praze restaurací a různých kaváren, které hlásají ‚Dnes večer se živou hudbou‘ Kde se všichni ti muzikanti berou? Můj názor je takový, že nemůžou hrát na ulici, tak musí brát kšefty v restauracích, i když za mizerné peníze, a na tom pak tratí všichni,*“ konstatoval člen kapely Beyondsemble z Nového Zélandu, který přijel do Prahy se svým kolegou buskovat.²¹ Člen buskerské skupiny Violette and The French Connection dodal: „*Ve Francii to chodí tak, že aby město přilákalo turisty, a aby ve městě*

¹⁹ *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

²⁰ *Obecně závazná vyhláška č. 14/2000 Sb. hl. m. Prahy*. In: . Praha, 2000, 14/2000. Dostupné také z: http://www.praha.eu/public/a4/49/9f/2566269_838513_vyhlaska_c._14_2000_zebrani.pdf

²¹ *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

*hodně utratili, zaplatí město hudebníkům alespoň 1000 euro za jedno vystoupení a nechá je vykonávat pouliční umění. V jiných městech, do kterých muzikanti cestují, dělají tuto činnost zadarmo. Turisté pak mohou ostatním referovat, že tohle město je skvělé, protože tam to na ulici žije.*²²

Písničkářka Radůza, jejíž počátky kariéry byly také na ulici, o zákazech prohlašovala: *„Už v Praze nebydlím, ale Praha je krásná, upravená, dbá se na čistotu, a pak tam jsou krámy s matrioškama a nemá to ducha. Ztrácí se ta jedinečnost a myslím si, že pouliční muzikanti tomu hodně dodávali.*²³

Zmatečné bylo i chování pražských strážníků. Většina tomu nerozuměla a každý vytýkal něco jiného - buď že má jít kapela hrát jinam, nebo že je to žebrota. Muzikanti dostávali za hraní pokuty. To, co byl v Praze problém, jinde v cizině tehdy neřešili. Platila povinnost záboru, který se opatřil na odboru dopravy Prahy 1 ve Vodičkově ulici. Žadatelé museli vyplnit spousta formulářů, zaplatit kolem 500 Kč, a trvalo 14 dní (dříve třeba i měsíc), než byla žádost vyřízena. K žádosti bylo potřeba dodat i vyplněný formulář pro Ochranný svaz autorský (OSA) kvůli poplatkům za repertoár. V neposlední řadě bylo možné hrát pouze na třech místech.²⁴ Proto se občanská iniciativa BuskerVille rozhodla uspořádat Svátek hudby – pouliční festival, jehož první ročník připadl na 21. června 2010 – vznikl v 80. letech ve Francii, kde ho vyhlásil tamní ministr kultury. Iniciativa BuskerVille přemýšlela, jak by taková akce mohla proběhnout v Praze za předpokladu, že vystupování na ulici není povolené. Nahlásili to tedy na úřad jako veřejné shromáždění a z buskerských „pointů“, tedy míst, kde umělci vystupovali, vytvořili petiční stánky²⁵. Ty totiž nahlašované podle zákona č.85/1990 Sb. § 4 odst. 3 být nemusí.²⁶ Správní a živnostenský odbor pražského magistrátu se ohrazoval, že není možné takovou akci nahlásit jako veřejné shromáždění. Podle odboru *„nemůžou demonstrovat proti zákazu hraní na ulici hraním. Bylo by to jako kdyby řidiči demonstrovali proti nemožnosti jezdit na červenou.*²⁷ I přes tyto vzkazy plné nepochopení se festival konal a žádní strážníci se neukázali.

Druhý ročník již chtěla mít iniciativa formálně v pořádku, a proto se obrátila na pražského radního Lukáše Kauckého (ČSSD), který akci zaštil. Přesto o tom policie nevěděla a ani

²² *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

²³ tamtéž

²⁴ ZÍTA, Dalibor. *Nový prostor: Kladivo na pouliční umělce* [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <http://novyprostor.cz/clanky/341/kladivo-na-poulicni-umelce>

²⁵ *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

²⁶ Zákon č. 85/1990 Sb.: Zákon o právu petičním. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-85?fbclid=IwAR25RIsCSPSPT7N52BTO19AWIDzD5ElcKQloD81DuwpyoIDiO-0TfopC7Q>

²⁷ *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

potvrzení o záštitě nebyly pro strážníky přesvědčivé. Rozháněli davy, buskery také. Další ročník se již uskutečnit nemohl. „V zahraničí tuto pražskou agresivitu není vidno. Třeba v Londýně jsou policajti milí, snaží se do davu diváků zapadnout, a když busker své vystoupení skončí, doporučí mu, aby šel hrát jinde,“ reagoval na situaci hudebník Vladimír Merta.²⁸

3.2 Pražské jaro 2012

Po dvou letech demonstrací a obhajoby pouličního umění se nakonec MHMP rozhodl vyhovět občanům. Z absolutního zákazu vzniklo absolutní uvolnění. Muzikanti se už nemuseli bát pokut a nebylo potřeba žádného povolení na zábor. Mohlo se hrát kdekoliv po městě.

*„Přistoupili jsme k tomu, že to necháme zcela otevřené, že uvidíme, jak to bude fungovat, když nebudou žádné regule ve smyslu toho, že si pouliční umělci musí chodit pro různá povolení, papírování a tak dále. A bude to takový řekněme zkušební rok, abychom viděli, jestli by to fungovalo,“*²⁹ konstatovala tehdejší radní hl. m. Prahy Alexandra Udženija (ODS). Do konce roku 2012 tedy trval testovací provoz, který měl ukázat, jestli je město schopné tolerovat buskery a jestli jsou buskeři ochotni tolerovat se mezi sebou. Město legalizovalo busking a pouze vydalo doporučení jako přílohu k usnesení Rady HMP č. 183 ze dne 21. února 2012³⁰, které obsahovalo i tyto body v ustanovení 4 - doporučení³¹:

- b) busking budou provozovat současně nejvýše 4 osoby;*
- c) busking bude provozován v době od 10.00 do 21.00 hodin;*
- d) jeden provozovatel buskingu bude na jednom místě uskutečňovat veřejnou produkci nepřetržitě nejdéle 2 hodiny*
- f) bude dodržován hlukový limit max 45 dB*

Po této zkušební době se opět začalo nad pouličním uměním smrákat, jelikož samoregulace nefungovala.

15. května 2013 nabyla účinnosti vyhláška, která definovala místa, kde je pouliční veřejná umělecká produkce zakázána, čas od kdy do kdy je provozování činnosti povoleno, a také kde je zakázána taková produkce ve formě hudební produkce. Tato vyhláška zahrnovala i etický

²⁸ *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

²⁹ OSTRUŽÁR, David. *Pouliční hudba v České republice*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Praze, str.23.

³⁰ *Usnesení Rady HMP č. 183* [online]. Praha, 2012 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: http://www.fiakr.cz/data/modules/Modules_Pages/Usneseni_rady_MHMP_c_183.pdf

³¹ Doporučení pro veřejné produkce– Busking na veřejných prostranstvích na území hl.m. Prahy: Příloha č. 1 k usnesení Rady HMP č. 183 ze dne 21. 2. 2012. *Praha.eu* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: http://cestovnuruch.praha.eu/public/51/1f/1e/1308563_208149_Priloha_k_usneseni_Rady_HMP_c._183_ze_dne_21._2._2012_.pdf

kodeks buskera, doporučení pro veřejné produkce a mapa, kde jsou vizuálně označeny zakázané úseky (viz příloha č. 2).³²

„Vyhlášku jsme připravili na základě praktických zkušeností z pilotního projektu, kdy byl busking dočasně povolen bez větší regulace. Nebylo lehké najít konsenzus mezi rezidenty a provozovateli pouličního umění. Do konečné verze byly zapracovány požadavky jednotlivých městských částí, které dostávaly v loňském roce řadu podnětů, ale i stížností a to především na hluchost některé produkce. Nicméně důležité je, že i Praha po vzoru světových metropolí busking definitivně podpořila,“ uvedla radní Aleksandra Udženija.³³

V etickém kodexu buskera můžeme najít tyto body³⁴:

- *V nové vyhlášce jsou jasně stanovená pravidla a místa pro provoz buskingu (tichý, hlasitý busking a podobně). Pokud nás i přesto někdo oprávněně napomene pro příliš hlasitou nebo nevhodnou produkci, snažme se mu vyjít vstříc, popřípadě změníme lokaci. Užívejme zdravý rozum. Vždy je lepší ustoupit. Míst na hraní je i tak dost.*
- *Snažme se neporušovat hygienické hlukové limity - hrajme pouze akusticky, případně používejme jen slabé zesilovače pro nástroje, které jinak nejsou slyšet. Hlasitější a početnější produkce lze provozovat na vybraných, k tomu vhodných místech (viz. vyhláška).*
- *Nenahánějme s kloboukem kolemjdoucí. Jedna věc je obejít s kloboukem zaujaté publikum sledující produkci, jiná vstupovat do cesty náhodným kolemjdoucím a vyžadovat peníze. Což je za hranicí slušnosti. Klobouku anebo futrálu je každopádně nejlíp na zemi.*

To už by mohlo být pokládáno za žebrání a opět bychom se vraceli na začátek, kdy byl busking obsažen v protižebrácké vyhlášce. A buskeři se necítí být žebráky, jak už bylo řečeno v předešlých kapitolách.

3.3 Přelomové roky 2015 a 2016

V tomto období nastává problém, na který poukazovala nezisková organizace Nerudný fest a jejich festival Praha Žije Hudbou. Vracíme se zpět do doby před několika lety, kdy se plošně zakazovalo vystupování a byly přísné regulace. Pražský Magistrát opět začal přitahovat otěže.

³² *Praha.eu: Praha má novou vyhlášku pro provozování pouliční umělecké produkce – busking* [online]. 2013 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/praha_ma_novou_vyhlasuku_pro_pr_ovofovani.html

³³ *tamtéž*

³⁴ Etický kodeks buskera: Příloha č. 2 k důvodové zprávě. *Praha.eu* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: http://www.praha.eu/public/6c/77/c9/1526799_343341_Usneseni_c._26_5___Eticky_kodex.pdf

„Absolutní zákaz nás uváděl do dob socialistických. Město pouliční uměleckou produkci potřebuje, centrální část také, musí to ale mít svá pravidla,“ obhajoval kroky MHMP Jan Adámek, předseda Sdružení Nového Města pražského. Tom Dvořák z iniciativy BuskerVille na to reagoval slovy: „Současná pravidla je třeba nastavit jinak, a ne je stále víc a víc zpříšňovat. V jiných evropských městech to funguje tak, že si scéna nebo ulice pohlídá kvalitu sama, a to tak, že špatní buskeři nebo žebráci nedostávají mince do klobouku, tím pádem se jim nevyplatí hrát, a časem zmizí.“³⁵ Nevýhodou je, že Praha má spoustu turistů, kteří jsou někdy jediným příjmem buskerů, tedy ta autoregulace nemůže náležitě fungovat. Hudebník Vladimír Merta našel určitou mezeru, která ale nejde jednoduše zaplnit. „Já jsem pro, aby to doplnilo místa, kde se nic neděje..treba na sídlištích. Busker by měl vyplnit prostor.“³⁶ Avšak na těchto okrajích města by busking nefungoval: „Obecně je pro buskery zajímavé centrum, protože se tam pohybuje nejvíce lidí, kteří je mohou vidět a slyšet. Historické centrum má navíc úžasnou atmosféru, která na panelákových sídlištích těžko někdy bude,“ dodává Tom Dvořák.³⁷

V roce 2015 zaznamenala Městská část Praha 1 44 stížností od rezidentů centra. Proti pouličním umělcům vznikla petice, v níž stálo, že buskeři překračují hranici společenské únosnosti, hudební produkce tvoří velký hluk a zvuk je jednotvárný, tedy opakují se dokola stále stejné motivy. Hlasitost produkcí ale město omezit nemůže, k tomu jsou jiné hygienické normy. Hluk z veřejných hudebních produkcí (dále VHP) podléhá novele zákona č. 258/2000 Sb., jenž nabyla účinnosti 1. prosince 2015. V této novele v § 30, odst. 2, byl hluk vyjmut z pravomocí orgánů ochrany veřejného zdraví a svěřen do kompetencí obcí.³⁸ V tomto případě však není zvuk považován za hluk.

Tehdejší starosta Prahy 1 Oldřich Lomecký (TOP 09) považoval rozhodnutí MHMP z roku 2013 za velmi nešťastné: „Busking se v podstatě stal nehorázným koloritem, který přestával mít s kulturou cokoliv společného. I to je důvod proč se Praha 1 vylidňuje. Když vám hodiny bubnují pod okny, tak se rozhodnete odstěhovat.“³⁹

³⁵ Český rozhlas Plus: *Busking v Praze: Z absolutního zákazu do absolutního uvolnění?* [online]. 2015 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/busking-v-praze-z-absolutniho-zakazu-do-absolutniho-uvolneni-6522288>

³⁶ *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

³⁷ Český rozhlas Plus: *Busking v Praze: Z absolutního zákazu do absolutního uvolnění?* [online]. 2015 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/busking-v-praze-z-absolutniho-zakazu-do-absolutniho-uvolneni-6522288>

³⁸ Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. *Tzb-info.cz* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/zakon-c-258-2000-sb-o-ochrane-verejneho-zdravi-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu>

³⁹ Změní se buskerům život? Pražský magistrát připravuje novelu vyhlášky. *Pražský deník*. 2015, 10(38)

Jelikož se obyvatelům zdály produkce příliš dlouhé, navrhli zastupitelé rozdělit Prahu na pravý a levý břeh Vltavy, kdy na pravém by se hrálo v sudou hodinu a na levém v lichou. Dle Jana Adámka má rozdělení na dva břehy své důsledky - Malostranská část má daleko méně buskerů než ta část Staroměstská, tudíž na Malé Straně umělci přibudou, na Staroměstské ubudou.⁴⁰ Tom Dvořák to naopak pokládá za absurdní a nouzové řešení. A není sám. V dotazníku v kapitole č. 10, jehož otázky autorka položila 76 lidem, je možné vidět, že 57 respondentů nesouhlasí s tvrzením, že by se busking měl rozdělovat na pravou a levou stranu.

Starosta Lomecký upřesnil *„Zóny jsme si vynutili my, aby se to alespoň trochu zpřísnilo. Ukazuje se, že je to nedostatečné. Buskeři se přesunou o několik ulic dál a pokračují. Navíc jejich množství není regulované, čímž na stejné místo přijdou zase jiní. Magistrát poškodil obyvatele Prahy 1 a my chceme, aby byl busking vytlačen z centra města.“*⁴¹ To potvrzuje i Jan Adámek: *„Ted' to bylo tak, že se hodinu hrálo na jednom místě, a pak jste museli jít alespoň o kousek dál, ale v reálu to znamenalo, že se třeba dva hudebníci střídali po hodinách o pár metrů a v zásadě to žádnou změnu nepřineslo.“*⁴² Co se týká dohledu nad dodržováním pravidel, měli by sami občané hlídat a upozorňovat městské strážníky. Problémem však zůstává, že si stěžují stále stejní rezidenti. Tudíž není jasné, jak taková občanská iniciativa bude fungovat.⁴³ Toto rozdělení centra Prahy způsobilo, že se pražský Anděl stal jakousi Mekkou pouličních umělců. Tehdejší místostarosta Prahy 5 Martin Slabý uvedl, že si turisté ani občané této městské části na buskery nestěžují. *„Na Praze 5 nemáme v současné době v plánu toto pouliční umění nějakým způsobem omezovat či zakazovat.“*⁴⁴

Východisko z dané problematiky Lomecký viděl ve Vídni nebo v Mnichově. Tam je ustanoven maximální počet hudebníků pro dopoledne a odpoledne. Povolení dostane kdokoli, ale vystupování může vykonávat jen ve dvou blocích od pondělí do soboty. Za povolenku se platí. Umělec může vystupovat celé dopoledne nebo odpoledne, ale po 60 minutách musí měnit místa, která jsou městem určena. *„Městská část uvede, jak je velká, a tak unese jen určitý počet míst na hlučný busking. Vydají se povolenky, které si jednotliví buskeři rozeberou.“*⁴⁵ Bohužel tento systém byl v Praze už jednou zaveden a moc nefungoval.

⁴⁰ Český rozhlas Plus: *Busking v Praze: Z absolutního zákazu do absolutního uvolnění?* [online]. 2015 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/busking-v-praze-z-absolutniho-zakazu-do-absolutniho-uvolneni-6522288>

⁴¹ Změní se buskerům život? Pražský magistrát připravuje novelu vyhlášky. *Pražský deník*. 2015, **10**(38)

⁴² Český rozhlas Plus: *Busking v Praze: Z absolutního zákazu do absolutního uvolnění?* [online]. 2015 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/busking-v-praze-z-absolutniho-zakazu-do-absolutniho-uvolneni-6522288>

⁴³ tamtéž

⁴⁴ *Deník Metro: Pryč z kolonád. Busking omezí v Karlových Varech* [online]. 2017 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.metro.cz/pryc-z-kolonad-busking-omezi-v-karlovyh-varech-f56-/region.aspx?c=A170718_165359_metro-region_lam

⁴⁵ Změní se buskerům život? Pražský magistrát připravuje novelu vyhlášky. *Pražský deník*. 2015, **10**(38).

Pokud umělci nějakým způsobem porušili znění vyhlášky, která vešla v platnost 1. března 2016, mohli být sankcionováni pokutou ve výši 30 000 Kč. Tento dokument podepsali bývalá primátorka Adriana Krnáčová (ANO) a náměstek primátorky Petr Dolínek (ČSSD). Pro větší přehlednost předpisu nebyla zvolena cesta přímé novelizace vyhlášky stávající (z roku 2013), ale bylo upřednostněno vydání vyhlášky nové.⁴⁶ Vyhláška měla ale jisté nedostatky, obsahovala neurčité pojmy či nepřesná vyjádření. „*Nejasné pojmy a formulace jsou primární body, proti kterým budeme bojovat. Například pojem hlasitý nástroj je ve vyhlášce několikrát zmíněn, jeho vysvětlení je však velmi nejednoznačné, a není proto jasné, kdo bude přílišnou hlasitost posuzovat a jak,*“⁴⁷ řekl Jan Gregar, zakladatel organizace Nerudný fest a.s., spoluorganizátor pouličního festivalu Praha Žije Hudbou.

Šéf strážníků Prahy 1 na to měl jednoduchou odpověď: „*Vysoké tóny a hluk odvozujeme od nástrojů, které jsou zakázané. Jsou-li ostatní nástroje podobného hlukového rozsahu a vysokých tónů, tak jsou pro nás také automaticky zakázané. Strážníci u sebe nosí obrázky nástrojů, na které je zakázáno hrát.*“ Takové vysvětlení organizátorům Praha Žije Hudbou (dále jen PŽH) nestačilo a přišlo jim směšné. Proto podali podnět k přezkoumání vyhlášky. Podle nich znemožňovala správné pochopení, stejný výklad a hlavně její dodržování. V rámci festivalu PŽH bylo v roce 2016 nasbíráno více než 5 000 podpisů pod petici za úpravu obecně závazné vyhlášky MHMP regulující pouliční umění.

3.4 Rok 2019 a současný stav pouličního umění

V listopadu 2018 se po komunálních volbách změnilo vedení Prahy. Na post primátora nastoupil Zdeněk Hřib (Česká pirátská strana) a radní hlavního města Prahy pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu Hana Třeštíková (nestraníček za sdružení Praha sobě). Za její aktivní účasti vešla v platnost 15. října 2019 novela vyhlášky z roku 2016. Zabývala se primárně lidmi v obřích zvířecích kostýmech, jako byly poskakující pandy na Staroměstském náměstí. *Pandy (a jiné zvířecí převleky) narušují estetický vzhled a žádné umění neprodukují, kromě fotografování se s kolemjdoucími za úplatu, kterou podle podnětů občanů dokonce někdy vymáhají.*⁴⁸ „*Vytlačení pand a podobných záležitostí pak považuji za prospěšné nejen jako muzikant, ale i jako Pražan. Je to dobré pro kultivaci veřejného prostoru, byť zároveň nechci být arbitrem toho, co ještě je a co už není umění,*“ podotkl busker Jan Mrázek.⁴⁹

⁴⁶ Usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy číslo 13/6 ze dne 28.1.2016: Obecně závazná vyhláška. *Praha.eu* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z:

http://kultura.praha.eu/public/bb/cc/50/2147617_643065_Usneseni_Zastupitelstva_hl._m._Prahy_c._136.pdf

⁴⁷ Buskeři dostali první pokuty. Nová pravidla má prověřit ministerstvo. *Pražský deník*. 2016, (67).

⁴⁸ Nová vyhláška vyžene z ulic jen některé atrakce. Strážníci se připravují. *Pražský deník* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/nova-vyhlaska-vyzene-praha-jen-nektere-attrakce-busking-mestska-police-20190929.html

⁴⁹ tamtéž

Kromě velkých zvířecích kostýmů se vyhláška zabývala i vytvářením bublin a výtvarnými vystoupeními s použitím aerosolových sprejů, jenž znečišťovaly komunikaci, či právě změnami v hudebním buskingu. Mimo jiné se jedná o zákaz pouličního umění na celém Staroměstském náměstí, Velkopřevorském náměstí, náměstí Míru, v Nerudově ulici, a v části Spálené ulice mezi křižovatkou s Purkyňovou ulicí a Národní třídou. Při porušení vyhlášky hrozí pokuta na místě až 10 tisíc korun, ve správním řízení může být i daleko vyšší.⁵⁰

Nutno říci, že v roce 2018 porušilo vyhlášku z roku 2016 306 osob a nejvíce přestupků se uskutečnilo právě na Praze 1. Prohřešky řešili strážníci většinou blokovou pokutou. Současně se snížil počet stížností obyvatel na akustický neboli hudební busking. Důvodem byla právě tato vyhláška.⁵¹

Architekt Adam Gebrian, který se zabývá veřejným prostorem, uvedl pro Český rozhlas Plus: *„Je v pořádku, že město stanovuje limity na využívání veřejného prostoru. Ten problém je ale daleko hlubší. My jsme veřejný prostor v centru Prahy zcela opustili ve prospěch turismu a vše, co tam vidíme, se odehrává ne pro místní, ale pro krátkodobé návštěvníky.“*⁵²

⁵⁰ Zákaz zvířecích převleků: strážníci v centru Prahy pokutovali i člověka v kostýmu Mickey Mouse. *I Rozhlas* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/praha-pandy-bublifuky-kostym-prevlek-zakaz-vyhlaska-staromestske-namesti_1910150815_cha

⁵¹ Praha nechce v centru obří pandy ani jiné maskoty. Vyhláška o buskingu je má zakázat. *Ct24* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/2814797-praha-nechce-v-centru-obri-pandy-ani-jine-maskoty-vyhlaska-o-buskingu-je-ma-zakazat>

⁵² Zákaz zvířecích převleků: strážníci v centru Prahy pokutovali i člověka v kostýmu Mickey Mouse. *I Rozhlas* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/praha-pandy-bublifuky-kostym-prevlek-zakaz-vyhlaska-staromestske-namesti_1910150815_cha

4 Porovnání původní pražské vyhlášky o pouličním umění s její novelou

Velmi diskutovaná a kritizovaná obecně závazná vyhláška č. 1/2016 Sb. hl. m. Prahy z pera bývalé primátorky Adriany Krnáčové (ANO) a tehdejšího náměstka Petra Dolínka (ČSSD) začala platit 1. března 2016. Mnoho pouličních umělců se začalo proti vyhlášce vymezovat. Největším viditelným bojovníkem byl již zmíněný festival Praha Žije Hudbou. Ten oslovil v rámci kampaně *Kopeme za hudbu* několik českých hudebních osobností, aby si vybrali určité pasáže této vyhlášky, o kterých si myslí, že jsou nesmyslné a odůvodnili svůj výrok. Tato audiovizuální minisérie s názvem *Hlášky z vyhlášky* měla dokázat pošetilost ustanovení pražských úředníků. Mezi uznávanými umělci svůj nesouhlas projevil např. trumpetista Laco Deczi, zpěvačka Marta Kubišová nebo bubeník David Koller.

Ač rok 2019 přinesl nějaké změny, které se udály už pod novým vedením města za primátora Zdeňka Hřiba (Česká pirátská strana) a radní Hany Třeštíkové (Praha sobě), nebyly tak příjemné, jak by si zástupci z řad pouličních umělců přáli. Tyto změny měly podobu novelizace vyhlášky, č. 13/2019 Sb. hl. m. Prahy. Širší veřejnost a stejně tak městské části měly možnost návrh novely připomínkovat od června téhož roku než vešla v platnost. Poprvé od roku 1989 zakázalo město busking na celém Staroměstském náměstí. Zákaz se rozšířil i na jiné ulice, které byly k pouličnímu umění vhodné, např. Nerudova ulice. Město slibovalo, že se povolí malé zesilovače a vyškrtnou se z vyhlášky nesmyslná ustanovení. Bylo tomu tak jen zčásti.⁵³

Jedno z mála diskutabilních ustanovení, které se s novelou nezměnilo, je paragraf 3, odst. 2, pojednávající o území památkové rezervace. V bodu a) je uvedeno: *akustické produkce lze provozovat výhradně bez použití přídavných zesilovacích zařízení*. Hudebník Albert Černý (indie-popová skupina Lake Malawi) se k tomu vyjádřil následovně: „*Když hraju na kytaru nebo když zpívám nějakou fakt tichou intimní písničku a nemám zesilovač, tak mě prostě nikdo neuslyší.*“⁵⁴ To ostatně potvrzuje i pražský busker Petr Hruška, který si nejednou vykřičel své hlasivky, jelikož neměl zesilovač a byl slyšet jen na krátkou vzdálenost.⁵⁵ „*Zesilovač, který má pět wattů, není tak hlasitý, jako některé nástroje,*“ upozorňuje hudebník, publicista a zakladatel iniciativy BuskerVille Dalibor Zíta.⁵⁶

⁵³ Busking – pouliční umění. Facebook [online]. 24.9.2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/buskingcz/posts/1576113332513717/>

⁵⁴ Hlášky z vyhlášky: Albert Černý (Lake Malawi). Facebook [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/1633877200214680/videos/1700139003588499/>

⁵⁵ Zdroj: Osobní rozhovor, Petr Hruška, podzim 2019 (viz příloha č. 4)

⁵⁶ Mají pod okny pouliční umělce. Jste paraziti, vzkázala na setkání Prahy 1 buskerům jedna z místních. Lidovky.cz [online]. 1.8.2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/maji-pod-okny-poulicni-umelce-jste-paraziti-vzkazala-na-setkani-prahy-1-buskerum-jedna-z-mistnich.A190801_122914_In_domov_ele

První větší změna, ke které došlo, se týkala téhož paragrafu a odstavce, kde v bodu c) zněl původní text: *je zakázáno používat dudy a dechové nástroje vydávající vysoké tóny, zejména pikoly nebo hoboje* (viz příloha č. 1). Zde nebylo jasné, proč zastupitelé schválili pouze dechové nástroje, když vysoké tóny mohou vydávat i jiné hudební nástroje. Také nebylo jednoznačné, jak a čím chtějí výšku tónů měřit. Beatboxer Ondřej Havlík neboli En.dru to okomentoval slovy: „Už vidím, jak ten policista bude chodit s ladičkou a řekne ‚hele ty hraješ už A, áčko nesmí bejt!‘”⁵⁷ Novela tento bod upravuje následovně: *je zakázáno používat nástroje vydávající vysoké tóny, zejména skotské dudy* (viz příloha č. 1). Administrátor facebookových stránek busking.cz podotýká: „Většina hudebních nástrojů může vydávat vysoké tóny a skotské dudy jsou jen jedním typem dvouplátkových dud. Dříve ten nesmysl alespoň platil pouze pro dechové nástroje, teď pro všechny.”⁵⁸

Bod d) v tomtéž paragrafu byl také hojně odsuzován. Říká, že *žest'ové a jiné hlasité nástroje, které to umožňují, zejména saxofony, lze při pouliční umělecké produkci používat výhradně s dusítkem*. K tomuto bodu se vyjádřil český rapper Kato z hip-hopové skupiny Prago Union: „Myslím si, že lidé, kteří to vymýšleli, by si měli najít lepšího koníčka. Když tak ať přijdou na festival Praha Žije Hudbou, zahrát si na saxofon s dusítkem.”⁵⁹ V nové verzi tohoto bodu byly vyškrtnuty právě nešťastné saxofony. Dusítko pro tento nástroj sice existuje, ale využívá se hlavně ke cvičení, jelikož kazí vyluzovaný zvuk a hlasitost nikterak nesnižuje.

Do paragrafu 3 byl přidán bod e), který pojednává o provozování pouliční umělecké veřejné produkce, jenž by narušovala estetický vzhled města. Týká se to tedy především vystoupení v převlecích za zvířata a jiné postavy, které by svými rozměry zjevně přesahovaly proporce dospělého člověka.

V paragrafu 4 s místy se zákazem pouliční umělecké veřejné produkce byly přidány lokality, např.: náměstí Míru, Nerudova ulice, Velkopřevorské náměstí a celé Staroměstské náměstí, kde do této doby bylo slovně přesně vymezeno, v jakých místech se nesmí provozovat busking.

Paragraf 5, odst.1 *Místa se zákazem pouliční umělecké veřejné produkce ve formě akustické produkce* zůstal neměnný. Stále se tedy jedná o většinu území centra Prahy, kde je busking nejvíce atraktivní. V odst. 2 je psáno: *Pouliční umělecká veřejná produkce ve formě akustické produkce je též zakázána do vzdálenosti 25 m od míst, na kterých je pouliční umělecká veřejná produkce zakázána v této formě.* „No ale když začnu hrát na 26 metru, troubit, tak už můžu jo. Tak to jsem zvědavá, kdo bude chodit s tím metrem, a kdo

⁵⁷ Hlášky z vyhlášky: En.dru. Facebook [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/prahazijehudbou/videos/1700792736856459/>

⁵⁸ Busking – pouliční umění. Facebook [online]. 24.9.2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/buskingcz/posts/1576113332513717/>

⁵⁹ Hlášky z vyhlášky: Kato. Facebook [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/prahazijehudbou/videos/1700792736856459/>

to bude teda přesně vyměřovat,“ říká zpěvačka Marta Kubišová.⁶⁰ Praxe je taková, že si opravdu dají strážníci záležet a vzdálenost změří. *„S kapelou jsme hráli právě v jedné navazující ulici k Na příkopě a samozřejmě, že to odměřování bereme od oka, to bychom se z toho museli zbláznit. Bohužel jsme měli ten den smůlu. Přišla policajtky i s metrem a vyměřila, že 25 metrů od místa, kde je zakázáno hrát, rozhodně nestojíme. Museli jsme tedy platit pokutu, která činila 200 korun. Je to sice málo peněz, ale ten princip, že šlo vyloženě o pár metrů, nás naštval,*“⁶¹ přiznává bubeník a pražský busker Jakub Kočí.

Ač to může vypadat zvláště, na jednom z největších pražských náměstí je busking povolený. *„Hrál jsem třeba na Václavském náměstí. Policistů je tam spousta, ale nikdo si mě a mého kamaráda nevšímal, až na jednoho, který nás upozornil na hodinu, a na to, že se nesmí hrát na cajón. Myslím, že si pro jistotu všimát nechťejí, jelikož hudbě a hudebním nástrojům nerozumí.*“⁶² Tento výrok Petra Hrušky stvrzuje i Jakub Kočí, který občas hraje na Václavském náměstí s kapelou: *„Hráli jsme podle vyhlášky v sudou hodinu, ale trochu jsme přetáhli. Toho by si možná ani nevšimli, ale na cajón nás upozornili. Ale je to opravdu policista od policisty. Někdo si všímá, někdo ne. Jen mi pak přijde naprosto paradoxní, že nás muzikanty řeší, ale ty dealery jiné pleti, kteří tam provádějí transakce přímo před jejich očima, neřeší vůbec. Ale to už je jiný příběh.*“⁶³

Dalším paragrafem, který rozpoutal velkou diskuzi, je § 8, ve kterém MHMP vymezil, že se v lichou hodinu smí vykonávat pouliční produkce na levém břehu Vltavy a v sudou zase na pravém. Pokud se jedná o pražské ostrovy a mosty přes řeku, řídí se dle pravidel levého břehu Vltavy. Paragraf glosoval skladatel a hudebník David Hlaváč: *„Já mám jednu otázku, jestli se může hrát na přívozu?“*⁶⁴ Ale i toto ustanovení zůstává v novele beze změny. Odbor kultury a cestovního ruchu na MHMP vydal s novelou informace k problematice provozování pouliční veřejné produkce, kde v otázce 13) vysvětluje, který břeh je pravý, a který levý. Oba dva břehy jsou určeny dle směru toku Vltavy, ale také se dají odlišit známými objekty a budovami, jež leží na daném břehu řeky. Pravý břeh – Podolí, Palladium, levý břeh – Letenské sady, Loreta.⁶⁵

Odst. 1 § 9 pojednává o zabírání plochy buskerem. V novele se plocha, na které lze provozovat pouliční umění, zvětšila o půl metru. To znamená, že z 1,5 metru čtverečního v

⁶⁰ Hlášky z vyhlášky: Marta Kubišová. Facebook [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/prahazijehudbou/videos/1696153483987051/>

⁶¹ Zdroj: Osobní rozhovor, Jakub Kočí, 2. dubna 2020

⁶² Zdroj: Osobní rozhovor, Petr Hruška, podzim 2019 (viz příloha č. 4)

⁶³ Zdroj: Osobní rozhovor, Jakub Kočí, 2. dubna 2020

⁶⁴ Hlášky z vyhlášky: Barbora Poláková a David Hlaváč. Facebook [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/prahazijehudbou/videos/1699714033630996/>

⁶⁵ Pouliční umělecké veřejné produkce. Praha.eu: Odbor kultury a cestovního ruchu [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: http://kultura.praha.eu/jnp/cz/potrebuji_vyridit/poulicni_umelecke_verejne_produkce/index.html

původní verzi, jsou 2 metry čtvereční. Obdobně dopadl odst. 2 v tomtéž paragrafu, kdy se zvětšila plocha pro větší uskupení z 6 na 12 metrů čtverečních.

Do novely vyhlášky přibyl ještě § 9a, který zakazuje vytváření bublin nebo výtvarná vystoupení s použitím aerosolových rozprašovačů, a který byl poslední výraznou změnou v tomto dokumentu.

Umělci, kteří busking podporují, se v jednom shodují - pouliční umění je nutná součást městské kultury. „*Neumím si představit bez buskingu Prahu ani jiná města,*“⁶⁶ říká Marta Kubišová. David Koller navazuje: „*Vyhláška zasahuje do muziky, do svobody projevu.*“⁶⁷ En. dru se připojuje: „*Jestli město má žít, musí tam být kultura...a první kultura, kterou vidíš, je ta na ulici.*“⁶⁸ A legendární trumpetista Laco Deczi to uzavírá: „*Město je na to, aby žilo. Jestli si někdo stěžuje, tak ať jde bydlet na vesnici.*“⁶⁹

⁶⁶ Kopeme za hudbu: Rozhovor Marta Kubišová. *YouTube* [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8-05bVWdn74>

⁶⁷ Kopeme za hudbu: David Koller. *YouTube* [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=A7t2g3eYFY>

⁶⁸ Kopeme za hudbu: En.dru. *YouTube* [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=KkJzHNNAaW0>

⁶⁹ Kopeme za hudbu: Laco Deczi. *YouTube* [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=33jK4lYbhgY>

5 Veřejná umělecká produkce na Karlově mostě

Karlův most nespadá do městských regulací, jelikož se jedná o zvláštní jednotku, kterou spravuje Sdružení výtvarníků Karlova mostu. Každý rok vyhlásí konkurz jak k výběru výtvarných umělců, kteří chtějí prodávat sortiment a vykonávat uměleckou tvorbu, tak k výběru veřejných produkcí, které jsou vhodné k provozování na Karlově mostě. Může se jednat o hudební, divadelní, loutkohereckou či jinou produkci. Toto výběrové řízení, na které se podává přihláška do konce září, se koná většinou na podzim předešlého roku, od kterého platí povolení. Vyrozumění o přijetí či nepřijetí přijde poštou na přelomu prosince a ledna. Konkurzu, za který se platí vstupní poplatek 1 tisíc korun, se účastní notář a nezávislá odborná porota (členy jsou lidé ze Sdružení a z MHMP) vybírá dle vhodnosti tělesa, zda zapadá do historických kulis města. „Většinou chtějí slyšet dvě skladby, které si hudební soubor/sólista připraví a ptají se, za jakým účelem jsi přišla a proč by měli vybrat právě tebe,“⁷⁰ mluví o svých zkušenostech bicista a busker Jakub Kočí, člen skupiny Electroshock, která je současným rezidentem Karlova mostu.

5.1 Historie

Karlův most je pokládán za tradiční místo, kde již několik desítek let vystupují pouliční umělci. Folkoví hudebníci se řadí mezi první, kteří zde v 60. letech zahájili tuto tradici. Mezi nimi i písničkář Jaroslav Hutka: *„Myslím, že to bylo koncem března šedesát osm. Sedli jsme si na bednu od písku pod takový velký kamenný kříž a začali hrát. Tenkrát to bylo něco mimořádného. Byli jsme tam první a ze začátku jediní. Jeden policajt přišel asi po deseti minutách. A my jsme ho šokovali tím, že jsme mu ukázali takovou legitimaci Pražského kulturního střediska. Na ní bylo napsáno, že to je povolení k veřejnému vystupování. Karlův most je veřejné místo a tudíž tam můžeme hrát. On odešel, aby se poradil se svým šéfem, a už se nevrátil.“*⁷¹

Po Sametové revoluci přišel Úřad městské části Praha 1 na to, že je tato pražská část cenné území a dala by se velmi dobře zpeněžit. Této příležitosti se chopily i další subjekty. Prvním takovým byl právě spolek Sdružení výtvarníků Karlova mostu, který si od roku 1994 pronajímá území Karlova mostu a bez jejich souhlasu už tam nikdo svobodně hrát nemůže. Zpočátku se platilo 24 Kč za dvě hodiny hraní. Postupně se samozřejmě začalo zdražovat na 100, 500 a pak kolem 1 000 Kč za rok. Od roku 2000 se tedy pořádají výběrová řízení, ale dle slov

⁷⁰ Zdroj: Osobní rozhovor, Jakub Kočí, 2. dubna 2020

⁷¹ ČERMÁK, Miloš a Jaroslav HUTKA. *Pravděpodobné vzdálenosti*. 1. Praha: Academia, 1994. ISBN 80-200-0201-4, str. 13

pouličního barda Jiřího Wehleho tomu komise nemůže rozumět a nemůže rozhodovat co je dobré a co ne, když nikdo z nich na ulici nehrál.⁷²

Jiří Wehle hrál na mostě mnoho let. Do roku 1989 byl povoláním učitel, ale pak se z něj stal pouliční umělec na plný úvazek. Specializuje se na středověké hudební nástroje. Po sporech se Sdružením výtvarníků byl nucen svou činnost na mostě ukončit. „*Než se to tu začalo regulovat, tak to na jednu stranu bylo fajn, ale na druhou stranu se tu válely injekční stříkačky, flašky od vína, a vyskytovali se tu bábuškáři (prodejci matrišek a jiných kýčovitých dárkových předmětů), kteří se teď přesunuli do Karlovy ulice. Vyhání to také určité druhy lidí, kteří tu nemají co pohledávat – jako jsou kapsáři a žebráci,*“ přemítá Miloslav Kočí, busker na Karlově mostě.⁷³

Josef Borek, který vystupuje na mostě s marionetami od roku 1991, říká: „*Karlův most je nejkrásnější divadlo na světě. Nevím, jestli se tím dá uživit, ale dá se tím přivydělat k velice špatnému důchodu.*“⁷⁴

5.2 Licence, povolení a placení poplatků

Licence, vydaná Sdružením, je platná tři roky, ale povolení se musí kupovat v kanceláři Sdružení na Praze 1 jednotlivě na každý den, respektive na tři hodiny hraní, vystavování či jiné služby. Více hodin v kuse není povoleno. Je na výběr z těchto časů: 10-13h, 13-16h, 16-19h a 19-22h. Za jedno povolení se platí asi 210 Kč za jeden metr čtvereční. „*Nás je 5 muzikantů, tudíž potřebujeme zabrat 5 metrů čtverečních. Tím pádem musíme vždy zaplatit kolem 1050 korun na jeden den, tedy ty tři dané hodiny, které si vybereme,*“⁷⁵ vysvětluje Marika Tykalová, kapelnice skupiny Electroshock. Pro výtvarníky stojí jeden den a jeden metr čtvereční 370 Kč.⁷⁶ Umělci si mohou koupit najednou více povolenek, ale nikdo nekupuje na delší dobu než na měsíc, většinou jen na týden. Je to dáno i počasím, které bývá nevyzpytatelné.

Karlův most má samozřejmě i určitou kapacitu, která se nesmí přesáhnout. Sdružení nabízí 110 performačních míst a most je rozdělen do 5 částí, na písmena A, B, C, D a E. Místa jsou od sebe rozprostřena na přiměřenou vzdálenost, určují se dle soch. Každé povolení platí právě jen pro určitou část a nemělo by se hrát nebo vystavovat v jiné. „*Co se týká hraní, tak na místě A jsou povoleny max. dva, jelikož se nachází v blízkosti obydlí a v minulosti si obyvatelé stěžovali na hluk. Místa B a D jsou rozměrově větší, proto zde mohou vystupovat třeba kapely,*

⁷² *Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]*. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

⁷³ tamtéž

⁷⁴ Umělci na Karlově mostě musí mít speciální povolení. Za místo zaplatí průměrně 370 korun na den. *Rádío DAB Praha* [online]. 2019 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://dabpraha.rozhlas.cz/umelci-na-karlove-moste-musi-mit-specialni-povoleni-za-misto-zaplati-prumerne-8090378>

⁷⁵ Osobní emailová korespondence, Marika Tykalová, 5. dubna 2020

⁷⁶ Umělci na Karlově mostě musí mít speciální povolení. Za místo zaplatí průměrně 370 korun na den. *Rádío DAB Praha* [online]. 2019 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://dabpraha.rozhlas.cz/umelci-na-karlove-moste-musi-mit-specialni-povoleni-za-misto-zaplati-prumerne-8090378>

naopak bod E je určen pro všechny. Výběr míst a času spočívá na frázi ‚kdo dřív přijde, ten dřív mele‘, jelikož na mostě může hrát současně pouze pět hudebních uskupení,“⁷⁷ říká Marika Tykalová. Poslední dva roky chodí tzv. pořadatelská služba na denní dozor (dříve i noční) a kontroluje platná povolení a průkazy schvalující danou produkci. Jakub Kočí doplňuje: „Paradoxní je, že žebráci, které tam určitě každý někdy potkal, z těch kontrol nikdy nevyjdou špatně, jako nějaká kapela, která nemá vydané povolení nebo ho má naopak propadlé. Žebráci jsou pouze vyhozeni, kdežto kapely můžou zabavit nástroje, nebo v lepším případě dát pokutu. Neštěstí je i počasí. Za deště se samozřejmě nedá na nástroje hrát. My máme v kapele violoncello, housle, violu, cajon, a to by bohužel v dešti nedopadlo nejlépe. Jenže to denní povolení, které si už člověk zakoupí, je nevratné. Tak si Sdružení zajišťuje svůj přísun peněz, i když to třeba bohužel propadne.“⁷⁸

Důležité je ještě dodat, že kromě licence a povolení na každé hraní se spolku platí čtvrtletní poplatek, který činí 500 Kč.⁷⁹

5.3 Podmínky výběrového řízení

Jak už bylo řečeno, důležité je projít konkurzem, který má svá pravidla a jedním z nich je i čtvrtý bod třetího článku Zásad povolování veřejných produkcí, který pojednává o vyloučení z výběrového řízení: *Z konkurzu je vyloučen uchazeč, který nesplní stanovené podmínky. Vyloučen je zejména ten, kdo nepodá včas a řádně vyplněnou přihlášku a ten, komu byl v uplynulých pěti letech zrušen Průkaz pro opakované nebo závažné porušení PR či jiných obecně závazných právních předpisů a morálních zásad v souvislosti s činností na Karlově mostě.* Podmínky na Karlově mostě jsou přísné, hlavně v dodržování vzdálenosti jednoho metru od soch. Uchazeči, kteří již prošli konkurzem, nesmí vybočit z tvorby, jež komise při výběrovém řízení schválila.⁸⁰ Pokud by se tak stalo, může být komise mimořádně svolána. O této situaci pojednává článek 4 bod 2 Zásad pro povolování veřejných produkcí: *Postup řízení mimořádné Komise odpovídá potřebám. Produkce je zpravidla zhlédnuta a zdokumentována na místě, a to bez předchozího ohlášení. Vystupující je pak pozván k následnému jednání Komise.*⁸¹ Proto jsou muzikanti nuceni hrát třeba deset stejných písní stále dokola. Jiné písně jim totiž komise neschválila.

5.4 Electroshock – rezident Karlova mostu

⁷⁷ Zdroj: Osobní e-mailová korespondence, Marika Tykalová, 5. dubna 2020

⁷⁸ Zdroj: Osobní rozhovor, Jakub Kočí, 2. dubna 2020

⁷⁹ Zdroj: Osobní e-mailová korespondence, Marika Tykalová, 5. dubna 2020

⁸⁰ Umělci na Karlově mostě musí mít speciální povolení. Za místo zaplatí průměrně 370 korun na den. *Rádio DAB Praha* [online]. 2019 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://dabpraha.rozhlas.cz/umelci-na-karlove-moste-musi-mit-specialni-povoleni-za-misto-zaplati-prumerne-8090378>

⁸¹ *Sdružení výtvarníků Karlova mostu: Zásady povolování veřejných produkcí na Karlově mostě* [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <https://www.karlummost.cz/zasady-povolovani-verejnych-produkci-na-karlove-moste/>

Electroshock je poloamatérský soubor, který si nejen vydělává hraním, ale i svým merchandisingem – prodávají své CD. Má přibližně 20 členů, ale vždy hraje jen čtvrtina z nich. Systém mají podobný, jako jsou alternace v divadlech. Kdo ten den nemůže, nahradí ho jiný stálý člen souboru. Na Karlově mostě vystupují sedmým rokem, tudíž museli už dvakrát obnovovat licenci. Ale jak říká sama Marika Tykalová, některé kapely tam hrají i 15 nebo 20 let. Electroshock většinou hraje šest skladeb, které točí dokola, ale v dalším setu třeba obmění tři. Můžou si to dovolit. Turistů je v sezóně mnoho a o pauzách se diváci rozutečou a přijdou jiní. Za tři hodiny je možné si vydělat kolem 6 000 Kč, pokud je dobré období. Pokud ne, jsou to třeba pouhé 2 000 Kč. *„S penězma je to rok od roku horší. Vím od ostatních kapel, které tam právě vystupují třeba už těch 15 let, že to před 10 lety bylo úplně o něčem jiném. I my to pociťujeme. Mnohdy je výdělek zanedbatelný – výroba CD, povolení i ta propadlá (kvůli počasí) a výplaty hráčům jsou výdaje, které se většinou příjmem sotva pokryjí.“* Výhodné je, že se na Karlově mostě může hrát až do 22 hodin do večera, tedy do nočního klidu. Jinde po Praze musí akustické (hudební) formy produkce končit na levém břehu Vltavy v osm hodin večer, na pravém v devátou hodinu večerní. Electroshock hraje od března až do října skoro každý den, zpravidla od 13 do 16 hodin, ale pokud počasí přeje a je teplo, mají dva nebo tři několikahodinové bloky, při kterých se i obsazení kapely obměňuje. To je také rozdíl oproti pouličnímu umění v ulicích Prahy, kde se může hrát pouze hodinu v kuse. Jediný problém je občas s turisty, cizinci: *„Turisté pocházející z Asie mají ve zvyku být přátelští, ale někdy je to až nepříjemné. Rádi si samozřejmě natáčejí, fotí, ale občas nás i ohmatávají. Naopak na české turisty, například Moraváky, mám jen dobré vzpomínky. Nabízeli mi panáky domácí slivovice a i přihodili peníze do klobouku,“*⁸² popisuje Jakub Kočí a Marika Tykalová dodává: *„Nejvíce peněz máme od Číňanů, ale měn nacházíme v klobouku nespočet. Některé bankovky jsou dokonce neplatné, mnohé mince cizích měn v životě nepoužiješ. Kuba právě začal tyto mince sbírat, takže pokud nic jiného, tak z nás alespoň budou sběratelé.“*⁸³

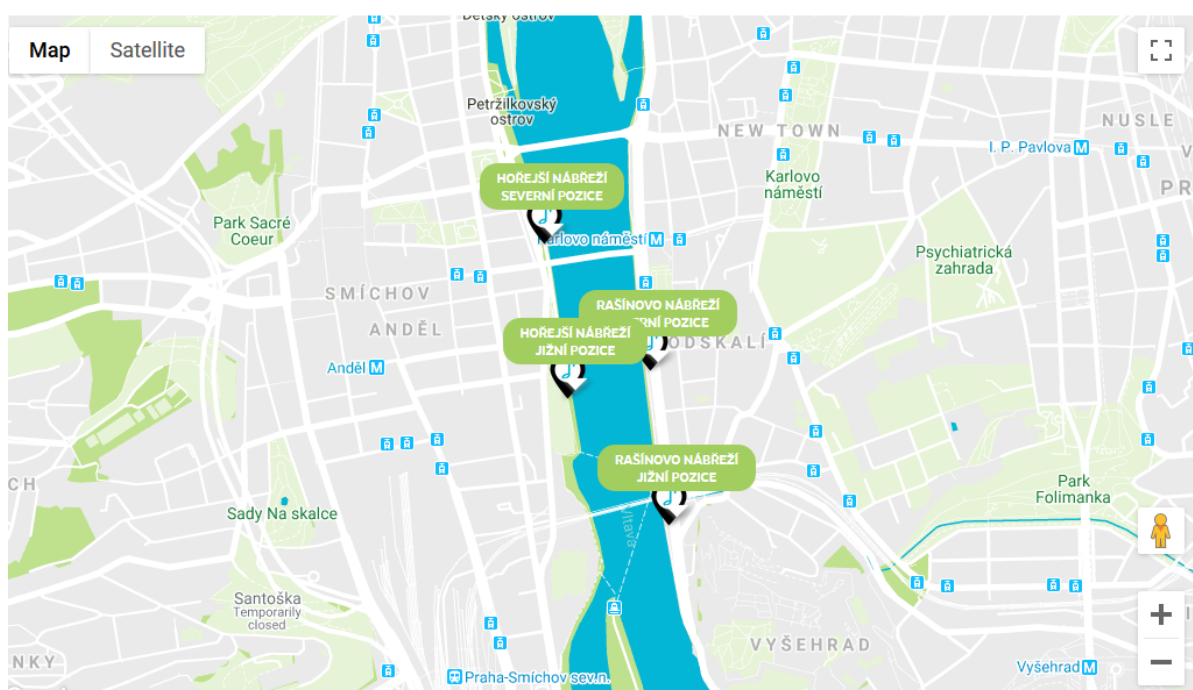
⁸² Zdroj: Osobní rozhovor, Jakub Kočí, 2. dubna 2020

⁸³ Zdroj: Osobní e-mailová korespondence, Marika Tykalová, 5. dubna 2020

6 Busking na pražských náplavkách

Busking je možné provozovat pouze na Hořejším nábřeží (jižní a severní pozice) a z druhé strany na Rašínově nábřeží (jižní a severní pozice) (viz mapa). Umělci nemusí platit žádné poplatky, ale musí být schválena žádost a splněny veškeré podmínky.

Busking je povolen od 14 do 20 hodin, ale i na nábřeží platí regulace dané vyhláškou. V lichou hodinu se tedy smí hrát na levém břehu Vltavy, v sudou na pravém. Umělec může zabírat maximálně 1,5 metru čtverečních, pokud se jedná o skupinu je povoleno 6 metru čtverečních. Nesmí se používat zesilovače, hlasité hudební nástroje (bicí či etnické), dechové nástroje vydávající vysoké tóny (dudy, pikoly, hoboje) a žesťové nástroje se smí používat výhradně s dusítkem. Obsahem formuláře je kontakt na poptávající osobu (jméno, e-mail, telefon), název umělce či skupiny, odkaz na sociální sítě, případně ukázka vystoupení a popis činnosti. Důležité je si vybrat preferované datum, čas (vždy tedy jen na hodinu) a místo činnosti.⁸⁴

Obrázek 1: Mapa pražských náplavek, zdroj: <https://prazskenaaplavky.cz/busking>

⁸⁴ *Pražské náplavky: Busking na náplavkách* [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <https://prazskenaaplavky.cz/busking>

7 Praha Žije Hudbou

Praha Žije Hudbou (dále jen PŽH) je festival pořádaný neziskovou organizací Nerudný fest.cz, který má za cíl podporovat busking v Praze, upozornit na jeho potřebu ve městě a přiblížit tuto uměleckou oblast lidem. Hlavními projekty Nerudného festu jsou kromě PŽH jazzový festival Mladí ladí jazz, oslava studentské pospolitosti Student fest, každoročně pořádaný na jaře v několika pražských klubech, a Festival svobody, který je oslavou listopadových událostí a je završen Koncertem pro budoucnost konaném na Václavském náměstí. Vstupné na tyto akce je většinou dvakrát nižší, než by ve skutečnosti mohlo být. Účelem není komerce a vysoký zisk, ale přilákání mladých diváků a podpora české kultury.⁸⁵

Pražský festival pouličního umění se koná od roku 2016. Na mnoha místech v této metropoli vystoupí každoročně na několik stovek umělců, známých či právě začínajících za účelem zlepšení podmínek pouličního umění. Mezi vystupující se řadí jak muzikanti, tak divadelníci či akrobaté. Do festivalového dění se může přihlásit každý, buď jako dobrovolník pomáhající s realizací festivalu, nebo také jako účinkující.

Festival mívá několik hlavních scén, které jsou rozmístěny po nejrušnějších místech v Praze. Mezi nimi minulé roky figurovalo Jungmannovo náměstí, piazzetta u Quadria, Klárov, Karlovo náměstí, Cross Square (místo před Cross klubem), Kampus Dejvice a náměstí Jířího z Poděbrad. Na festivalu již vystoupili například Tomáš Klus, Vladimír Merta, Jakub Ondra - kterému právě busking pomohl v kariéře – nebo také Ondřej Pivec, jež v roce 2017 vyhrál spolu s Gregorym Porterem cenu Grammy za nejlepší jazzové vokální album. Vedle hlavních scén bývá také po Praze rozmístěno několik desítek takzvaných „buskerpointů“, kde probíhají pouliční vystoupení.⁸⁶ Na piazzettě Národního divadla byla vybudována divadelní scéna, která nabídla loutková a novocirkusová představení či autorská čtení. Všechny koncerty a doprovodné akce jsou zdarma a divák má možnost přispět finanční odměnou vhozením do umělcova klobouku. Pro větší přehlednost akce je možné stáhnutí aplikace s programem a lokacemi, kde daní interpreti vystoupí.

V roce 2016, kdy se konal první ročník festivalu, byla shodou okolností vydána MHMP vyhláška omezující pouliční produkci. Petici, kterou organizátoři vytvořili jako nesouhlas s vyhláškou, podepsalo přes 5 tisíc lidí. „*Praha je město plné kultury, ale v ulicích tomu tak není. Ve veřejném prostoru podle našeho názoru stále chybí kvalitní živé umění, které zlepšuje atmosféru města. Festival Praha Žije Hudbou vznikl s cílem podpořit pouliční umělce a pomoci vybojovat lepší podmínky pro jejich účinkování,*“ uvedl pořadatel akce Jan Gregar.⁸⁷

⁸⁵ Nerudný fest.cz, z.s.: O nás [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <http://www.nerudnyfest.cz/?sekce=onas>

⁸⁶ Festival Praha Žije Hudbou oživí na tři dny veřejný prostor města: Tisková zpráva. *Praha Žije Hudbou* [online]. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://prahazijehudbou.cz/wp-content/uploads/tz.pdf>

⁸⁷ Praha Žije Hudbou 2019. *Praha 7* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/praha-zije-hudbou-2019/>

7.1 Financování PŽH

Celkový rozpočet festivalu činil v roce 2018 přibližně 2 900 000 Kč, rok předešlý to bylo o milion méně, tedy cca 1 900 000 Kč.⁸⁸

Jelikož PŽH dostává od MHMP grant, tak výdaje za zábory na dané buskerpointy se šplhají pouze do řádů desítek tisíc. Jsou jim totiž díky grantu odpuštěny určité poplatky. Co se týká záborů, je potřeba tří lokačních manažerů na půl roku, kteří hledají vhodná místa a zároveň vyjednávají s městem. Jejich mzdové náklady jsou srovnatelné s náklady na zábory.

Dobrovolníků měl festival v roce 2017 zhruba 80, počet dobrovolníků se stále navyšuje. Dobrovolníci nemají nárok na honorář, ale dostanou odměnu v podobě volného vstupu na jakýkoliv festival pořádaný Nerudným festem a také několik dárkových předmětů. Dobrovolník má za úkol koordinovat vždy jedno stanoviště, na kterém v jednom dni vystoupí několik buskerů.

Zaměstnanců není přesný počet, ale výdaje za mzdy činily v roce 2017 přes 600 000 Kč. Českých umělců či projektů bylo v témže roce 180, zahraničních 20. Z toho 95% umělců vystupovalo úplně zdarma a zbývajících 5% částečně (většinou se jednalo o vystoupení na hlavních podiích, kde se představili známé české a zahraniční tváře hudebního segmentu). Měli proplaceny náklady na cestování, ubytování a diety.⁸⁹ Na další roky si dali pořadatelé předsevzetí, že navýší počet zahraničních vystoupení.

Ačkoliv má PŽH vysokou návštěvnost, která v roce 2017 dosáhla 70 000 diváků, nedostává na svou činnost grant od MKČR. Hlavním partnerem je MHMP, který podpořil v roce 2018 festival 250 000 Kč⁹⁰. Pouliční festival funguje také za podpory Pražských služeb a pražské energetiky PRE. Mezi další partnery patří Půjčovna a cateringové vybavení NFCP, obchodní centrum Quadrio, Městská část Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 5 a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze. Mediálním partnerem je Radio 1. Festival se koná pod záštitou radní hl. m. Prahy MgA. Hany Třeštíkové (Praha sobě) a místostarosty Prahy 2 Ing. Jaroslava Šolce.⁹¹ Po bývalých, ale i současných partnerech festivalu jsou také pojmenovány především velké „stage“, např. Pražské služby stage, Prima COOL stage, Quadrio TENT (buskerpoint s ozvučením) apod.

Zhruba jedna šestina financí z veřejných zdrojů (asi 480 000 Kč) pokryla v roce 2018 třetí ročník, zbytek museli organizátoři získat od sponzorů.⁹²

⁸⁸ Zdroj: e-mailová korespondence a osobní rozhovor, Jan Gregar, jaro 2019

⁸⁹ Zdroj: e-mailová korespondence a osobní rozhovor, Jan Gregar, jaro 2019

⁹⁰ Výroční zpráva – Nerudný fest. *Nerudný fest.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.nerudnyfest.cz/data/vyrocní-zpravy/vyrocní_zprava_nerudnyfest_2018.pdf

⁹¹ Praha Žije Hudbou: Partneři. *Praha Žije Hudbou* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.prahazijehudbou.cz/partneri/>

⁹² Zdroj: e-mailová korespondence a osobní rozhovor, Jan Gregar, jaro 2019

8 Busking v českých městech

Co se týká pouličního umění v některých českých městech, situace se liší lokalita od lokality. Některé předpisy jsou podobné Praze, některá města žádná omezení nemají.

8.1 Liberec

Liberec v dubnu 2015 podmínky pro pouliční vystupování zjednodušil. Dříve si buskeři museli žádat o povolení silničního správního úřadu k záboru veřejného prostranství a zaplatit správní poplatek.⁹³ „*Je to příspěvek k podpoře živé kultury a k oživení především horního centra města. To je totiž už několik let prakticky mrtvé*“⁹⁴, uvedl náměstek primátora pro kulturu Ivan Langr (BEZPP). 14. června 2016 byly podmínky Rady města Liberec pozměněny. Busking lze vykonávat na veřejném prostranství ve vlastnictví Statutárního města Liberec na daných pěších zónách v centru města.⁹⁵ Provozovat pouliční umění smí buď jedinec nebo nejvýše 4 osoby v denní době od 10 do 21 hodin. Na jednom místě může být umělec maximálně 2 hodiny.⁹⁶ Zesilovače se smí užívat, ale jejich hlasitost by neměla dle podmínek překročit hygienické limity hluku podle ustanovení § 30 zákona č. 258/2000, které jsou však aktuálně legislativně sporné.⁹⁷

Na pozvednutí liberecké pouliční kultury má zásluhu knihkupectví a antikvariát Fryč, jehož majitel knihkupec Martin Fryč tuto činnost podporuje a sponzoruje.⁹⁸

8.2 Brno

4. června 2010 vydalo Brno obecně závaznou vyhlášku k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, kterou se vymezují veřejná prostranství, na nichž se zakazuje žebrání. Týkalo se to i pouličních hudebních vystoupení. Ani v tomto případě nebyly finanční příspěvky povoleny. „*Brno není New York, kde by kvalitní pouliční muzikanti byli. Ti jsou vítáni. Ale*

⁹³ Bubeníček dotluče. Praha chce dále omezit busking. Ct24 [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1527472-bubenicek-dotluce-praha-chce-dale-omezit-busking>

⁹⁴ Pouliční umělce nebudou brzdit byrokratické překážky. Jejich vystoupení se budou řídit novými pravidly. Oficiální stránky statutárního města Liberec [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/lidi/informace/aktuality-langr/poulicni-umelce-nebudou-brzdit-byrokraticke-prekazky-jejich-vystoupeni-se-budou-ridit-novymi-pravidly.html>

⁹⁵ Lokality pro busking v centru Liberce. Oficiální stránky statutárního města Liberec [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/files/prilohy/busking-grafika-a4.pdf>

⁹⁶ Pravidla a mapa lokalit pro pouliční vystupování - busking. Oficiální stránky statutárního města Liberec [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/prakticke-informace/pravidla-mapa-lokalit-pro-poulicni-vystupovani/>

⁹⁷ Pravidla pro pouliční vystupování (tzv. busking) na veřejném prostranství. Oficiální stránky statutárního města Liberec [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/files/prilohy/pravidla-pro-busking-od-14.6.2016.pdf>

⁹⁸ Kulturní akce. Knihkupectví Antikvariát Fryč [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.antik-fryc.cz/index.php/kulturni-akce>

skupinky, které se na městské části (Brno-střed) objevují, mají maximálně píšťalku nebo poklici, do které mlátí dlažební kostkou,"⁹⁹popsal starosta Brna-střed Libor Šťásk (ODS).

Ve vyhlášce č. 6/2010, článku 1, odst. 2, se za žebvání ve smyslu vyhlášky nepovažuje:

- a) vybírání peněz studenty související s ukončením střední školy - tzv. poslední zvonění;*
- b) vybírání milodarů členy řeholních řádů (shromažďování finančních prostředků církvemi a náboženskými společnostmi, registrovanými podle zvláštního právního předpisu);*
- c) vybírání finančních prostředků v rámci veřejné sbírky a sjednávání dárcovství, při kterém nedochází k vybírání finančních prostředků v hotovosti.*¹⁰⁰

Za žebvání bylo tedy pokládáno i jakékoliv pouliční umění. To samé, co se v té době dělo v Praze, probíhalo i v Brně, ale s větším úspěchem. Muzikanti se vzbouřili, sjednotili a spolu s iniciátory stránky Brno Buskers Banned? na sociálních sítích vyšli protestovat do ulic. Krátce po protestech v červenci téhož roku byla vyhláška pozměněna a doplněna o bod d) *vybírání peněz v souvislosti s pouliční uměleckou produkcí (hudební, divadelní apod.)*¹⁰¹ „Stávající vyhláška umožňovala muzikanty sebrat městskou policií, což je špatně. My chceme, aby město žilo, aby nebylo sterilní, aby tam byl muzikantský i umělecký život, takže jsme schválili ustanovení, že za žebvání se nepovažuje hudební a divadelní produkce v ulicích města,“ vysvětlil náměstek brněnského primátora Daniel Rychnovský.¹⁰² A tímto ustanovením se stal busking v druhém největším českém městě legální. Jiné restrikce namířené proti pouliční produkci město nevydalo. Několik respondentů dotazníku vytvořeného pro tuto bakalářskou práci se shodlo, že je v Brně větší otevřenost obyvatel a také je situace více semknutější, není tolik cizinců a hraje se více pro místní (dále v kapitole 10 Dotazník).

Brno pořádá festival Maraton hudby - jedná se o multižánrový festival, existující od roku 2017 a nabízející 7 žánrových scén včetně rockové, jazzové, folkloru a klasické scény. V rámci tohoto hudebního festivalu se má možnost prezentovat i busking při tzv. bezuličném festivalu.¹⁰³ Je to netradiční pojetí veřejné hudební produkce, kdy se hraje na balkónech, v autech, na koupalištích či při přechodu silnice. Není to tedy stereotypní hraní na jednom místě na ulici. V roce 2019 se v rámci bezuličného festivalu pořádaly bytové koncerty na ulici - na různých místech byly kulisy koupelny, kuchyně nebo dětského pokoje, ve kterých umělci vystupovali.

⁹⁹Brno zakázalo pití alkoholu a žebvání na ulici. *Týden.cz* [online]. 2010 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/brno-zakazalo-piti-alkoholu-a-zebrani-na-ulici_169350.html

¹⁰⁰OBEČNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA č. 6/2010. *Oficiální web statutárního města Brna* [online]. 2010 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlasky-a-narizeni/?cislo=2237&rok=2010&dokument=1&platnost=1>

¹⁰¹ Obecně závazná vyhláška č. 11/2010. *Statutární město Brno* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/dokumenty/soubor.php?cislo=21915&typ=1>

¹⁰²Pouliční umělci se už v Brně nemusí bát pokuty. *I Rozhlas* [online]. 2010 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/poulicni-umelci-se-uz-v-brne-nemusi-bat-pokuty_201006221314_lrafaelova

¹⁰³ Busking – festival Maraton hudby Brno. *Maraton hudby* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.maratonhudby.cz/cs/busking/>

8.3 Plzeň

Plzeň, narozdíl od jiných obcí, udělala opačný krok a vytvořila seznam míst, kde je možné busking vykonávat. V roce 2016 byla vydána vyhláška, která tedy vymezuje veřejné prostranství určené pro pouliční umělecké veřejné umění, kde dříve bylo zakázáno žebrání. Ustanovení potvrzuje vedoucí odboru kultury na Magistrátu Květuše Sokolová: „*Jedná se o prostranství s velkým pohybem místních i návštěvníků města, kde je zároveň dostatek prostoru jak pro běžný pohyb lidí, tak i pro spočinutí a oddych.*“¹⁰⁴ Mezi těmito lokalitami se nachází hlavně plzeňské sady. Také určuje délku vystoupení (max.2 hodiny na jednom místě), čas vystoupení - od 10 do 21 hodin, počet vystupujících (vystoupit může max. 5 osob najednou) a další pravidla. Zesilovací zařízení jsou k buskingu povoleny, pokud je to nutné.¹⁰⁵

Plzeň začala také v roce 2014 pořádat festival pouličního umění nazvaný Pilsen Busking Fest. Organizátorem je nezávislá organizace Conexis z.s., složená z plzeňských hudebních nadšenců. Spolek na každý ročník vybírá peníze přes crowdfundingový portál Hithit, kde může každý z občanů přispět určitou částkou na chod festivalu. Zahraniční vystupující umělci měli proplaceny cestovní náklady, jídlo a ubytování, čeští buskeři pouze jídlo a ubytování. Za vystoupení nedostali žádný honorář, jen peníze získané od kolemjdoucích.¹⁰⁶

8.4 České Budějovice

Město nemá žádná platná omezení pouliční umělecké produkce, pokud se nejedná o zábor podiem. Pouliční umění je vyjmuta z protižebrácké vyhlášky. Buskeři jsou zde podporováni vedením města, jen musí dodržovat noční klid a neznečišťovat a nepoškodovat veřejné komunikace.¹⁰⁷ „*Budějice jsou krásný a vřelý město. Před několika lety jsem tam na ulici hrával. Jediný problém byl, že se tam pohybovalo málo lidí a tím pádem dávali i málo peněz. Jestli si člověk za několik hodin hraní dokázal vydělat alespoň 500 korun, byla to velká věc. Dnes je to jiné. Turisti v Praze zjistili, že existují i jiná krásná česká města než Praha a Krumlov a začali více jezdit i po republice. Do Budějic nevyjímaje. Tudíž se tam nyní dá vydělat daleko více než kdy jindy,*“¹⁰⁸ říká bubeník a příležitostný busker Matěj Diviš.

¹⁰⁴ Pryč z kolonád. Busking omezí v Karlových Varech. *Deník Metro* [online]. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.metro.cz/pryc-z-kolonad-busking-omezi-v-karlovych-varech-f56-/region.aspx?c=A170718_165359_metro-region_lam

¹⁰⁵ Město Plzeň - Vyhláška č. 10/2015 o vymezení veřejných prostranství na nichž se zakazuje žebrání - novela [online]. Plzeň, 2015 [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://edesky.cz/dokument/283611>

¹⁰⁶ Pilsen Busking Fest [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://buskingfest.cz/>

¹⁰⁷ Je hraní na ulici žebráním? V zahraničí to tak neberou, v Čechách se vnímání buskerů zlepšuje. *Český rozhlas České Budějovice* [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://budejovice.rozhlas.cz/je-hrani-na-ulici-zebranim-v-zahranici-tak-neberou-v-cechach-se-vnimani-buskeru-7046375>

¹⁰⁸ Zdroj: osobní rozhovor, Matěj Diviš, 15. dubna 2020

České Budějovice také pořádají festival pouličního umění, který trvá několik dnů. Každý rok se počet dnů liší. Buskers fest, jak se tato událost nazývá, patří mezi nejstarší buskerské festivaly, jelikož vznikl v roce 2011, dávno předtím, než bylo iniciováno pořádání festivalů podobného druhu v Plzni, Praze, Hradci Králové a dalších městech.¹⁰⁹

8.5 Český Krumlov

V Českém Krumlově je podobná situace jako v Praze. Toto jihočeské město nijak busking neomezovalo, ale v roce 2012 se rozhodlo podle vzoru Prahy vydat doporučení pro pouliční uměleckou produkci. Doporučení se převážně týkalo hraní na veřejných prostranstvích v blízkosti kostelů, dětských hřišť, škol, na hřbitovech a pietních místech, ale také se týkalo doby pořádání jiných kulturních a společenských akcí, kdy by mohl busking narušovat jejich chod. Zároveň byla zmíněna doporučená doba hraní, zákaz reklamních poutačů, hlukový limit 45 dB, merchandising apod.¹¹⁰ Český Krumlov nechtěl busking plošně zakazovat, ale v roce 2016 se na radnici začaly hromadit stížnosti obyvatel a město zjistilo, že doporučení není nijak vymahatelné, tudíž začalo produkci regulovat obecně závaznou vyhláškou. Na některých místech byla pouliční produkce úplně zakázána. Tam, kde je povolena, nesmí být překročena doba hraní 90 minut, je vymezena plocha, kterou interpret musí dodržet (1,5 metru čtverečních, v případě skupiny 6 metrů čtverečních) a také vzdálenost mezi jednotlivými provozovateli hudební produkce nesmí být kratší než 50 metrů.¹¹¹ Posléze se zjistilo, že tato vyhláška není dostatečná a v roce 2018 byla nahrazena vyhláškou č. 8/2018. Maximální délka produkce může být pouze hodinu, nesmí se používat zesilovače a doba se ustálila od 10 do 21 hodin (dříve se dělila na letní a zimní období, nyní už dobu město sjednotilo).¹¹² Při porušení vyhlášek či podmínek, které listinu doplňují, může provozovatel na místě zaplatit až 5 000 Kč.¹¹³

Na sklonku roku 2019 byla i tato vyhláška pozměněna. Zejména kvůli zvířecím maskotům, jež byly zakázány téhož roku v Praze, a do vyhlášky byl tedy přidán článek 5, který zakazuje pouliční produkce, jež narušují estetický vzhled města. Starosta Českého Krumlova Dalibor Carda (Sdružení nezávislých – Město pro všechny) se k situaci vyjádřil následovně: „Jedná se

¹⁰⁹ O nás. *Buskers fest* [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://buskersfestbudejovic.wixsite.com/buskersfest2018/blank>

¹¹⁰ *Doporučení pro pouliční vystupování (Busking) na veřejných prostranstvích na území města Český Krumlov* [online]. Český Krumlov, 2012 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/3221-doporučení-busking.pdf>

¹¹¹ Obecně závazná vyhláška města Český Krumlov č. 1/2016. *Český Krumlov* [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/6963-obecne-zavazna-vyhlaska-2016-01-ze-dne-23-6-2016-o-provozovani-poulicni-umelecke-verejne-produkce.pdf>

¹¹² Obecně závazná vyhláška města Český Krumlov č. 8/2018. *Český Krumlov* [online]. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/8876-obecne-zavazna-vyhlaska-2018-8-a-2019-2-o-provozovani-poulicni-produkce.pdf>

¹¹³ *Pravidla pro provozování pouliční umělecké veřejné produkce dle obecně platných právních předpisů* [online]. Český Krumlov, 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/6967-busking-obecne-zavazne-normy.pdf>

o důsledek právní úpravy vyhlášky o buskingu Prahy, kde byla tato pouliční vystoupení zakázána, a řada provozovatelů se tak přesunula do Českého Krumlova.¹¹⁴ Takové umění do Krumlova nepatří, je nevkusné, nepatří to vůbec do historického jádra. Stejně jako to vyhodnotili zastupitelé Prahy, rozhodli jsme se i my, že to nepovolíme a že to v ulicích Krumlova nechceme.”¹¹⁵

8.6 Karlovy Vary

V západočeském městě měla v prosinci roku 2012 malířka Doris Windlin neshody s městskou policií, která jí tvrdila, že k malbě v terénu, tedy na kolonádě, musí mít povolení k záboru jinak jí hrozí několika tisícová pokuta. Nic takového však v předpisech města nebylo. Mluvčí magistrátu Jan Kopál uvedl, že *„pro zábor veřejného prostranství nebo zvláštní užívání komunikace je potřeba příslušné povolení nebo rozhodnutí. Nedodržení této povinnosti je přestupkem a znamená blokovou pokutu nebo pokutu ve správním řízení.”¹¹⁶* Malířky Windlin se zastal zastupitel Jiří Kotek (ALTERNATIVA), dle kterého na to není v Karlových Varech žádná zákonná norma a provozování buskingu není zábohem veřejného prostranství. Zastupitel Kotek se posléze rozhodl připravit pravidla pro pouliční produkci, jenž byla ostatními zastupiteli následně schválena. *„Vycházel jsem z pravidel, která se osvědčila například v Praze nebo Českém Krumlově.”* Náměstek Jaroslav Růžička (STAN) konstatoval, že však nejde o obecně závaznou vyhlášku. *„Je to vágní ustanovení a nepřesné ustanovení vůle zastupitelstva. Zábor prostranství tak bude fungovat jako doposud,”* zdůraznil. Není nutné žádat o povolení k záboru. *„Podmínkou ale je, že umělci nesmějí ohrozit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu. Hlučné produkce nesmějí zaznít před školami či kostely v době bohoslužeb,”* dodává Jiří Kotek.¹¹⁷

V roce 2017 si provozovatelé objektů v okolí kolonád začali stěžovat na nadměrně hlasitou produkci. *„Busking tolerujeme, ale hudební produkce bude muset být bez zesilovačů, jen akustická,”* uvedl primátor Petr Kulhánek (KOA). Město se tedy rozhodlo upravit kolonádní řád. Jiří Kotek byl zastáncem tvrzení, že se kolonádní řád nemusí upravovat, jelikož je už v doporučení zastupitelstva, že nemá pouliční činnost překročit 65 dB.¹¹⁸ Dle primátora Kulhánka

¹¹⁴ Po Praze zakazuje bublináře a obří pandy v ulicích i Český Krumlov. Ct24 [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/2955977-po-praze-zakazuje-bublinare-a-obri-pandy-v-ulicich-i-cesky-krumlov>

¹¹⁵ Český Krumlov definitivně zakázal vystupování pouličních umělců ve zvířecích kostýmech. IROZHLAS [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/cesky-krumlov-zvireci-prevleky_1910312133_zit

¹¹⁶ Kde v Karlových Varech svobodně malovat? Karlovarský deník [online]. 2013 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/kde-v-karlovych-varech-svobodne-malovat-20130704.html

¹¹⁷ Pouliční umělci už mají pravidla. Karlovarský deník [online]. 2013 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/poulicni-umelci-uz-maji-pravidla-20131219.html

¹¹⁸ OSTRUŽÁR, David. *Pouliční hudba v České republice*. Brno. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Praze, příloha 4.

nebylo doporučení zastupitelstva právně závazné ani vymahatelné ze strany městské policie. Kolonádní řád, který je součástí vyhlášky, naopak ano.¹¹⁹ Obecně závazná vyhláška města Karlovy Vary č. 6/2017 kolonádní řád, čl. 3, ustanovení 2 zní tudíž takto: *V kolonádních, předkolonádních a souvisejících prostorech se zakazuje, při umělecké pouliční veřejné produkci (tzv. buskingu), užívat pro akustickou (zvukovou) produkci zesilovacích zařízení.*¹²⁰

Od roku 2017 se také pořádá karlovarský Majáles, v jehož programu lze najít i festival pouličního umění Busking fest. „Naším cílem je, aby kvalitní buskeři na dva dny zaplavili centrální zónu ve městě a dopomohli k probourání předsudků vůči kultuře a umění ve městě,“ uvedl za organizační agenturu Pilsen Live Jaroslav Bláha.¹²¹

8.7 Jičín

Pro Jičín platilo před několika lety označení „buskerů ráj“. Pouliční umění nereguluje žádná vyhláška a buskeři jsou vítáni.

Od července do srpna město vybízí pouliční umělce ke hraní v centru a to zcela bezplatně. Dále nabízí nejen honorovaný večerní koncert (město přispívá 1 000 Kč), který si sám člověk zorganizuje, ale také balenou vodu a propagaci v rámci turistického informačního systému.¹²²

Město každoročně pořádá Svátek hudby, který vznikl ve Francii v 80. letech a rozšířil se posléze do celého světa. Hlavní myšlenkou je umožnit všem muzikantům zahrát si na veřejnosti a oživit město.¹²³ Další nedílnou součástí kulturní vložky města Jičín jsou i prodloužené víkendy, v rámci kterých se koná „Umění v ulicích“¹²⁴

¹¹⁹ Na karlovarských kolonádách bude znít jen akustická hudba. *Český rozhlas Karlovy Vary* [online]. 2017 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://vary.rozhlas.cz/na-karlovarskych-kolonadach-bude-znit-jen-akusticka-hudba-6806009>

¹²⁰ *Obecně závazná vyhláška města Karlovy Vary*. In: . Karlovy Vary, 2017, 6/2017. Dostupné také z: https://mmkv.cz/cs/system/files/vyhlasky/vyhlaska_6_2017_kolonadni_rad_final_podepsany_sejmuty.pdf

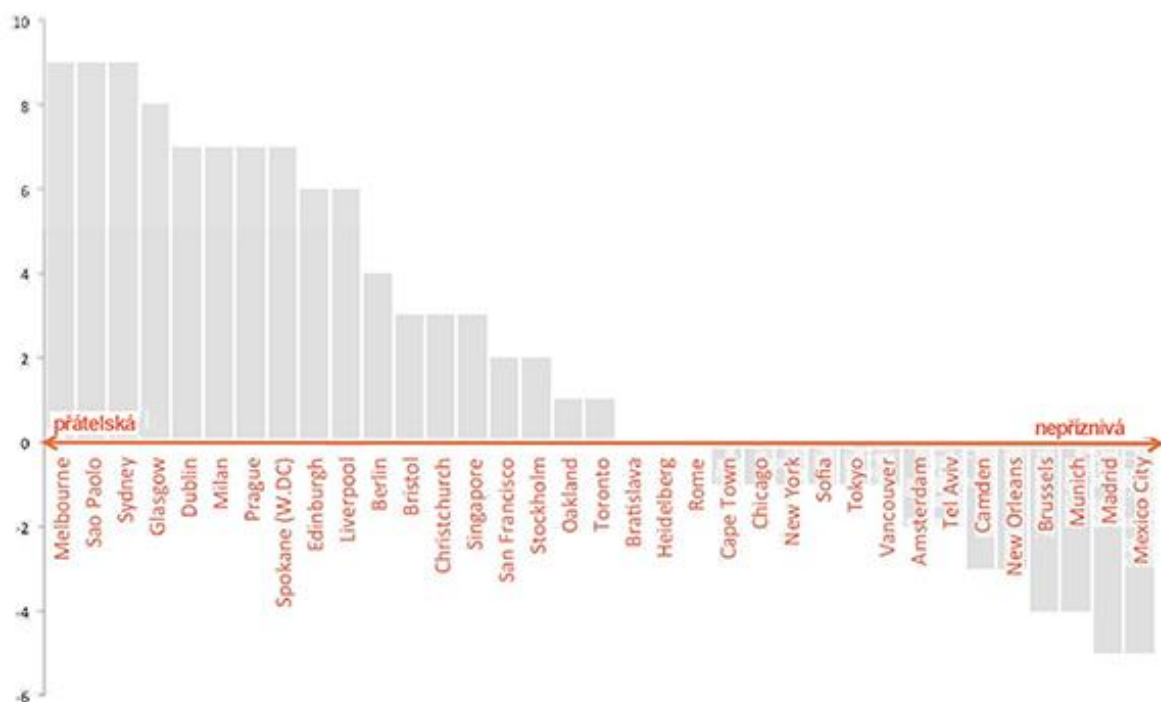
¹²¹ Majáles a pouliční umění poprvé v Karlových Varech. *Karlovarský deník* [online]. 2017 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/majales-a-poulicni-umeni-poprve-v-karlovych-varech-20170712.html

¹²² Jičín buskerů ráj. *BuskerJam* [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.buskerjam.cz/jicin-buskeru-raj--aylan-f%C3%BCrbacher/>

¹²³ Svátek hudby. *Jičín: turistický portál* [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.jicin.org/cs/kultura/pravidelne-kulturni-akce/svatek-hudby.html>

¹²⁴ Umění v ulicích v Jičíně. *Jičín: turistický portál* [online]. 2014 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.jicin.org/cs/kultura/pravidelne-kulturni-akce/umeni-v-ulicich-v-jicine.html>

9 Pouliční umění ve vybraných světových metropolích

Obrázek 2: Umístění měst podle rozsahu, v jakém jejich pravidla a přístupy podporují pouliční umění; zdroj: *The Busking Project 2014*.

9.1 Melbourne

Melbourne pouliční umění velmi podporuje a zároveň nabádá umělce různých druhů k zapojení do pouliční produkce. Město si je vědomo velkého kulturního přínosu, který busking nabízí.¹²⁵ V roce 2011 vydalo směrnici, která stanovuje, že pouliční umělec je povinen vlastnit oprávnění k produkci, které umožňuje vybírat peníze, prodávat své CD a užívat při hraní zesilovač. Povolení se dělí na několik druhů (dle lokality), stejně tak poplatky za vydání. Cena za všeobecnou licenci na jeden kalendářní rok je 30 dolarů, tedy v přepočtu kolem 750 Kč. Buskeři pak mohou hrát pouze v určitých oblastech. Pro cizince, kteří si chtějí v Melbourne zahrát, je možnost koupě krátkodobé povolenky za 50 dolarů, 1 260 v českých korunách. Kromě povolení musí také absolvovat přednášku o bezpečnosti a vystupování. Buskeři musí dodržovat podmínky zabývající se hlukovými limity, lokalitami, kde se nesmí hrát nebo denní hrací dobou.¹²⁶

¹²⁵ Praha je skvělé město pro pouliční umění, hlásí studie. *Pražský deník* [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-je-skvele-mesto-pro-poulicni-umeni-hlasi-studie-20140630.html

¹²⁶ *Melbourne Busking Handbook* [online]. 2018 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.melbourne.vic.gov.au/sitecollectiondocuments/melbourne-busking-handbook.pdf>

9.2 Milán

V roce 2012 vznikla pro pouliční umění v Miláně nová pravidla, ve kterých je dáno, že se může vystupovat na náměstích a v ulicích od 9 hodin ráno do půlnoci. Nemusí se platit poplatky za zábory pokud nejde o umělce, kteří si nechávají za své pouliční umění platit (např. vykladači tarotových karet, malíři, živé sochy apod.). Ti musí platit určitou taxu. Délka vystoupení může být maximálně 3 hodiny, ale nesmí překročit četnost 4 vystoupení za měsíc. Prostor vyhrazený k umělecké produkci je vymezen na dva metry čtvereční. Umělci by měli mít možnost zarezervovat čas a místo svého vystoupení na oficiálních webových stránkách.¹²⁷ O situaci v Miláně bohužel autorka nenalezla žádné další aktuální informace.

9.3 New York

Busking je zde zlegalizován od roku 1970. Dělí se na dvě odvětví – pouliční interprety (Street performers) a umělce hrající v metru (Subway performers). V metru není potřeba mít povolení k umělecké produkci, ale musí se dodržovat určitá pravidla: umělec nesmí překážet běžnému provozu (blokovat eskalátory, výtahy apod.), používat zesilovače na nástupištích a hrát hlasitěji než 85 dBA.¹²⁸

Ulehčení buskerům přinesl Metropolitní dopravní úřad (Metropolitan Transportation Authority), který vymyslel program MUNY (Music Under New York neboli Hudba pod New Yorkem). Do programu se mohou přihlásit všichni, ale musí projít konkurzem před odbornou porotou složenou z hudebních profesionálů, kteří vyberou na 24 samostatných umělců či skupin. Poté je jejich členství doživotní. Tento projekt skýtá nepřeberné množství výhod včetně garantovaných třiceti podzemních míst s velkou návštěvností.¹²⁹

V jednom z největších měst Spojených států amerických musí mít umělci na určitá pouliční místa povolení, hlavně když je při vystoupení použito některé ze zvukových zařízení jako je megafon, reproduktory nebo stereo. Tento poplatek činí na jeden den 45 amerických dolarů, v přepočtu kolem 1 100 českých korun. Pokud buskeři zařízení pro přenos zvuku nepoužívají, nemusí si o žádné povolení žádat. Jen musí dodržovat noční klid od desáté hodiny večerní do deváté ranní a také udržovat vzdálenost 150 metrů od škol, nemocnic, soudů a kostelů v úředních hodinách.¹³⁰

¹²⁷ New rules for Milan buskers. *Wanted in Milan* [online]. 2012 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z:

<https://www.wantedinmilan.com/news/new-rules-for-milan-buskers.html>

¹²⁸ Transit Adjudication Bureau. *Metropolitan Transportation Authority* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z:

<http://web.mta.info/nyct/rules/rules.htm>

¹²⁹ Taking It to the Streets: Need-to-Know Info on Busking in New York City. *Sonicbids* [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <http://blog.sonicbids.com/taking-it-to-the-streets-nyc-busking-basics>

¹³⁰ Musician or performer permit. *The Official Website of the City of New York* [online]. [cit. 2020-04-22].

Dostupné z: <https://portal.311.nyc.gov/article/?kanumber=KA-02069>

Povolení se také vydává na základě stanovišť, kde daný umělec vykonává uměleckou činnost. V parku či vedle něj se musí o povolení zažádat, stejně tak se povolení týká konečné trajektu na Staten Island. Tam se bez schválení příslušného úřadu nesmí distribuovat letáky, pořádat akce a vystupovat. Úplný zákaz pak platí pro trajekt.¹³¹

9.4 Mexico City

Na posledním místě úvodního grafu z roku 2014 se umístilo Mexico City, kde zastupitelé pouliční umění potlačují. Vystupování je zde nelegální, lidé mohou dostat pokutu a jejich vybavení může být zabaveno. Navzdory tomu všemu existuje v hlavním městě Mexika živá pouliční scéna, která je zakořeněna v národních tradicích. Na ulicích je možné potkat flašinetáře nebo tradiční mariachi.¹³²

¹³¹ Taking It to the Streets: Need-to-Know Info on Busking in New York City. *Sonicbids* [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <http://blog.sonicbids.com/taking-it-to-the-streets-nyc-busking-basics>

¹³² 16 Focus Cities: Mexico City, Mexico. *The Busking Project* [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://busk.co/blog/busking-in/16-focus-cities-mexico-city-mexico/>

10 Dotazník

Jedním ze zdrojů bakalářské práce je dotazník, kterým chtěla autorka zmapovat dopad pouličního umění na městskou kulturu a kulturní přínos buskingu obyvatelstvu a pouličním umělcům.

Formulář byl vytvořen přes online platformu Survio a umístěn na facebooku ve skupině *Busking a pouliční umění v Praze a ČR*, jenž spadá pod komunitní stránku busking.cz. Zde se sdružují lidé zabývající se právě pouličním uměním. Dotazník vyplnilo 76 lidí, z toho 33 mužů a 43 žen. Nejvíce respondentů, konkrétně 53, se pohybovalo mezi 18 – 26 rokem. 14 oslovených bylo starší 26 let a mladší 35 let. U zbývajících respondentů bylo věkové rozmezí od 35 do 55 let.

Nadpoloviční většina dotázaných žije nebo pobývala v Praze, tudíž měli s pražským buskingem zkušenosti, ať už divácké nebo umělecké. Další položenou otázkou bylo, zda dříve respondenti zaznamenali pojem busking. 60 z dotázaných odpovědělo, že ano, zbylých 16 lidí tento pojem neznalo.

10.1 Přínos pouličním umělcům

47,5 % dotazovaných odpovědělo, že jim pouliční hraní přináší radost ze života (dále viz příloha 3, graf č. 1). Kromě jiného byla často zaškrťována i odpověď „jiná“. Zde se nejvíce respondentů shodovalo, že se jedná o zdroj peněz a také o prověření jejich kvalit, zdokonalování techniky či zkouška nového repertoáru před cizím publikem: *„Dává zcela jiný vztah k veřejnému prostoru i k publiku. A pak samozřejmě začínající muzikant na ulici kolikrát vydělá víc, než snahami hrát v klubech,“* konstatoval jeden z respondentů. Druhý dodává: *„Je to cesta, jak si ověřit, že muzika funguje. Co nezaujme náhodné procházející na ulici, to nemá co dělat na koncertních pódiiích.“* Pro některé je to pouze zábava či možnost si na nástroj zahrát a potrénovat, jelikož v bytových jednotkách není kvůli způsobenému hluku moc prostoru.

10.2 Přínos veřejnosti

Někteří z oslovených odpovídali na otázku přínosu veřejnosti, že busking způsobuje hluk a nepohodlí, ale současně oživuje ulice města (viz příloha 3, graf č. 2). Byla možnost zaškrtnout políčko „jiná“ a slovně se k přínosu vyjádřit. *„Kdo hraje pořád to samé a není moc dobrý muzikant, přináší hlavně hluk a nepohodlí. Dobrý busking ale může život ve městě pozvednout.“* „Podle odborníků na otázky veřejného prostoru přináší dokonce umění v ulicích

větší pocit bezpečí pro jeho obyvatele.“ „Pro cizince to může být i přiblížení naší kultury – zpívám českou autorskou tvorbu.“

10.3 Busking v jiných českých městech

V dotazníku byli respondenti autorkou dotazováni, zda navštívili a vystupovali i v jiném českém městě a v čem se tamní busking lišil od pražských ulic. Mnoho dotazovaných odpovědělo, že v jiných českých městech je samozřejmě méně konkurence, buskingu si obyvatelé měst více váží a také za něj více platí, jelikož jsou rádi, že se v jejich městě něco děje. Méně si také na něj stěžují, neboť ho vnímají jako umění, ne jako přítěž. Jeden z buskerů taktéž zdůraznil, že nemusí před vystoupením studovat půl hodiny jak a kde se může hrát. Zároveň účastníci dotazníku k vítují kladný přístup úředníků a rychlejší administrativu. Jeden z respondentů odpověděl, že nikde v žádném jiném městě nebyla policie tak přísná jako v Praze. *„Nikde vám nenapaří okamžitě pokutu, nevyhrožují zabavením nástroje. Maximálně vás upozorní, že porušujete regulace a řeknou, kam máte jít pro povolení nebo kde se nesmí hrát. To mi potvrzují všichni muzikanti co znám.“*

Vedle těch pozitiv, která přináší okolní česká města, se objevily i negativní reakce. *„V jiných městech zdá se být busking spíše nutnou součástí umělcova přežití (finančního) než jeho vlastní zábavou,“* namítá jeden z respondentů. Druhý píše, že je to i nevýhoda co se týká menšího publika. Jinak ale spíše převládá kladná odezva.

10.4 Porušení vyhlášky

Na otázku, zda někdy buskeři porušili obecně závaznou vyhlášku týkající se regulovaného pouličního umění, byly odpovědi většinou záporné. Pokud byly kladné, jednalo se především o použití zakázaných zesilovačů nebo překročení doby, kdy je možné hrát. Jeden z respondentů odpověděl: *„Samozřejmě, že jsem porušil. Hrát bez zesilovače je nesmysl, jelikož 5 hodin na ulici není sranda. Nejde mi vůbec o vysokou hlasitost, mám ho pouze pro pohodlí a přes zesilovač mám hozený kabát.“*

10.5 Novela pražské vyhlášky

Posledním tématem dotazníku byla novela vyhlášky, kdy v jednom sloupci formuláře byla vyňata čtyři ustanovení o pouličním umění a dotazovaní měli zaškrtnout, zda s nimi souhlasí či ne. (viz příloha 3, graf č. 3) § 3, odst.2, bod d) *Žestové a jiné hlasité nástroje, které to umožňují, lze při pouliční umělecké veřejné produkci používat výhradně s dusítkem.* S tímto tvrzením nesouhlasilo 42 respondentů, 18 souhlasilo a 16 zaškrtnulo odpověď „nevím“, jelikož zřejmě nehrají na žádný žestový nástroj a neumí se s danou problematikou ztotožnit. Naopak

s tezí v § 5, odst. 2 *Pouliční umělecká veřejná produkce ve formě akustické produkce je též zakázána do vzdálenosti 25 metrů od míst, na kterých je pouliční umělecká veřejná produkce zakázána v této formě* souhlasilo 32 respondentů. S § 8, který pojednává o akustické (čili hudební) produkci, jenž lze provádět v lichou hodinu na levém břehu a v sudou hodinu na pravém břehu Vltavy, nesouhlasilo 57 dotazovaných.

11 Závěr

Největší nevýhodou zvoleného tématu jsou literární prameny, které v českém jazyce neexistují a v anglickém nejsou víceméně k dostání. Naopak internetových zdrojů je k zobrazení mnoho. Pouliční umění je trend, který nemá jednoduchou historii ani není v jednoduché současné situaci. Praha je hlavním českým centrem buskerů, kteří se však pomalu přemisťují do jiných českých a někdy i zahraničních měst, kde přece jen nejsou pouliční pravidla tak nekompromisní. Pouliční umění je nesmazatelným koloritem měst, který některým obyvatelům právem vadí. Město by dle názoru autorky mělo busking regulovat, ale ne plošně zakazovat. Pokud by umělci chtěli použít hlasitější nástroje, mohlo by město vymezit prostranství, kde by se dalo s tímto vybavením vystoupit. Tedy jít plzeňskou cestou – nevypisovat seznam zakázaných míst, ale spíše míst, kde je hudební produkce povolena, případně doplnit, ve které hodiny a na jakých místech. Další variantou by mohly být podněty obyvatel dané obce, kteří by navrhli, kde by jim umělecká veřejná produkce nejméně vadila. Město by opět mohlo zavést bezplatná povolení, která by se vyřizovala přes určitý webový portál. Tím by se snížilo množství administrativy a nespokojených buskerů, kteří by nemuseli čekat na schválení několik týdnů. Dle výpovědí pouličních umělců, které autorka dotazovala nebo s nimi byla v kontaktu, je očividné, že i oni souhlasí s určitými pravidly, ale ve smysluplném rozsahu. Novela pražské vyhlášky pro ně nepřinesla převratné změny, které by pouliční kulturu pozitivně ovlivnily.

Cílem práce bylo uvést problematiku pražských vyhlášek, nastínit předpisy ostatních měst a porovnat diskutabilní ustanovení, která byla městem v minulosti vydána. Za možnost či nemožnost hrát na ulici se vydává v průběhu let bojovat mnoho iniciativ, organizací, festivalů a hudebníků s jasným cílem – mít své město v přátelštější a uvolněnější atmosféře a zpřístupnit ho více lidem. I když busking přežívá již několik století a má v městech své nezastupitelné místo, existují a budou existovat otázky, které vyvolávají spory mezi umělci, oficiálními zástupci měst a jejich obyvateli.

12 Zdroje

12.1 Literární zdroje

Buskeři dostali první pokuty. Nová pravidla má prověřit ministerstvo. *Pražský deník*. 2016, (67).

ČERMÁK, Miloš a Jaroslav HUTKA. *Pravděpodobné vzdálenosti*. 1. Praha: Academia, 1994. ISBN 80-200-0201-4.

FLORIÁN, Jonáš. *Busking – pouliční performance*. Brno, 2017. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně.

OSTRUŽÁR, David. *Pouliční hudba v České republice*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Praze.

Zákon č. 258/2000 Sb., Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 85/1990 Sb., Zákon o právu petičním

Změní se buskerům život? Pražský magistrát připravuje novelu vyhlášky. *Pražský deník*. 2015, 10(38)

12.2 Internetové zdroje

16 Focus Cities: Mexico City, Mexico. *The Busking Project* [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://busk.co/blog/busking-in/16-focus-cities-mexico-city-mexico/>

A night at the opera. *Queenzone.com* [online]. 2007 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150510152854/http://www.queenzone.com/news/a-night-at-the-opera.aspx>

Brno zakázalo pití alkoholu a žebrání na ulici. *Týden.cz* [online]. 2010 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/brno-zakazalo-piti-alkoholu-a-zebrani-na-ulici_169350.html

Bubeníček dotluče. Praha chce dále omezit busking. *Ct24* [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1527472-bubenicek-dotluce-praha-chce-dale-omezit-busking>

BuskerVille: Rok poté [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <http://arnika.org/soubory/dokumenty/mesta/rok-pote/Rok-pote-BuskerVille.pdf>

Busking – festival Maraton hudby Brno. *Maraton hudby* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.maratonhudby.cz/cs/busking/>

Busking – pouliční umění. *Facebook* [online]. 24.9.2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/buskingcz/posts/1576113332513717/>

Busking.cz [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/buskingcz/>

Český Krumlov definitivně zakázal vystupování pouličních umělců ve zvířecích kostýmech. *I/Rozhlas* [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesky-krumlov-zvireci-prevleky_1910312133_zit

Český rozhlas Plus: Busking v Praze: Z absolutního zákazu do absolutního uvolnění? [online]. 2015 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/busking-v-praze-z-absolutniho-zakazu-do-absolutniho-uvolneni-6522288>

Deník Metro: Pryč z kolonád. Busking omezí v Karlových Varech [online]. 2017 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.metro.cz/pryc-z-kolonad-busking-omezi-v-karlovyach-varech-f56-/region.aspx?c=A170718_165359_metro-region_lam

Festival Praha Žije Hudbou oživí na tři dny veřejný prostor města: Tisková zpráva. *Praha Žije Hudbou* [online]. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://prahazijehudbou.cz/wp-content/uploads/tz.pdf>

Hlášky z vyhlášky. *Facebook* [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/watch/prahazijehudbou/1512293845507318/>

HUTKA, Jaroslav. Folk a jeho historie. *Jaroslav Hutka* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <http://www.hutka.cz/new/html/seminar2.html>

Je hraní na ulici žebráním? V zahraničí to tak neberou, v Čechách se vnímání buskerů zlepšuje. *Český rozhlas České Budějovice* [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://budejovice.rozhlas.cz/je-hrani-na-ulici-zebranim-v-zahranici-tak-neberou-v-cechach-se-vnimani-buskeru-7046375>

Jičín buskerů ráj. *BuskerJam* [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.buskerjam.cz/jicin-buskeru-raj--aylan-f%C3%BCrbacher/>

Kde v Karlových Varech svobodně malovat? *Karlovarský deník* [online]. 2013 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/kde-v-karlovyach-varech-svobodne-malovat-20130704.html

Kopeme za hudbu. *YouTube* [online]. 2016 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=U7Zb9HH0oWQ&list=PLjf_VBesrATvbwc0wPko08apFnhapFnh

LaCultura.cz: Nový web www.buskerjam.cz fandí pouličním hudebníkům [online]. 2014 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.lacultura.cz/2014/04/novy-web-www-buskerjam-cz-fandi-poulicnim-hudebnikum/>

Majáles a pouliční umění poprvé v Karlových Varech. *Karlovarský deník* [online]. 2017 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/majales-a-poulicni-umeni-poprve-v-karlovyh-varech-20170712.html

Mají pod okny pouliční umělce. Jste paraziti, vzkázala na setkání Prahy 1 buskerům jedna z místních. *Lidovky.cz* [online]. 1.8.2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/maji-pod-okny-poulicni-umelce-jste-paraziti-vzkazala-na-setkani-prahy-1-buskerum-jedna-z-mistnich.A190801_122914_In_domov_ele

Merriam-Webster Dictionary: busker [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20070927195530/http://www.webster.com/cgi-bin/dictionary?va=busker>

Na karlovarských kolonádách bude znít jen akustická hudba. *Český rozhlas Karlovy Vary* [online]. 2017 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://vary.rozhlas.cz/na-karlovarskych-kolonadach-bude-znit-jen-akusticka-hudba-6806009>

Nerudný fest.cz, z.s.: O nás [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <http://www.nerudnyfest.cz/?sekce=onas>

New rules for Milan buskers. *Wanted in Milan* [online]. 2012 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.wantedinmilan.com/news/new-rules-for-milan-buskers.html>

Nová vyhláška vyžene z ulic jen některé atrakce. Strážníci se připravují. *Pražský deník* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/nova-vyhlaska-vyzene-praha-jen-nektere-attrakce-busking-mestska-police-20190929.html

O nás. *Buskers fest* [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://buskersfestbudejovic.wixsite.com/buskersfest2018/blank>

Pilsen Busking Fest [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://buskingfest.cz/>

Po Praze zakazuje bublináře a obří pandy v ulicích i Český Krumlov. *Ct24* [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/2955977-po-praze-zakazuje-bublinare-a-obri-pandy-v-ulicich-i-cesky-krumlov>

Pouliční umělce nebudou brzdít byrokratické překážky. Jejich vystoupení se budou řídit novými pravidly. *Oficiální stránky statutárního města Liberec* [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/lidi/inormace/aktuality-langr/poulicni-umelce-nebudou-brzdit-byrokraticke-prekazky-jejich-vystoupeni-se-budou-ridit-novymi-pravidly.html>

Pouliční umělci se už v Brně nemusí bát pokuty. *IRozhlas* [online]. 2010 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/poulicni-umelci-se-uz-v-brne-nemusi-bat-pokuty_201006221314_lrafaelova

Pouliční umělci už mají pravidla. *Karlovarský deník* [online]. 2013 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/poulicni-umelci-uz-maji-pravidla-20131219.html
Praha je skvělé město pro pouliční umění, hlásí studie.

Pražský deník [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-je-skvele-mesto-pro-poulicni-umeni-hlasi-studie-20140630.html

Praha nechce v centru obří pandy ani jiné maskoty. Vyhláška o buskingu je má zakázat. *Ct24* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/2814797-praha-nechce-v-centru-obri-pandy-ani-jine-maskoty-vyhlasaka-o-buskingu-je-ma-zakazat>

Praha přišla o pouliční hudebníky. Kam zmizeli a proč? *City-dog.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <https://city-dog.cz/post/praha-prisla-o-poulicni-hudebniky-kam-zmizeli-a-proc/>

Praha Žije Hudbou 2019. *Praha 7* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/praha-zije-hudbou-2019/>

Praha Žije Hudbou: Partneři. *Praha Žije Hudbou* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.prahazijehudbou.cz/partneri/>

Praha.eu: Praha má novou vyhlášku pro provozování pouliční umělecké produkce – busking [online]. 2013 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/praha_ma_nov_no_vyhlasaku_pro_provozovani.html

Pražské náplavky: Busking na náplavkách [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <https://prazskenaplavky.cz/busking>

Pražské pouliční jaro (aneb busking v Praze) [Dokument]. Režie: Dan Urbánek, 2012. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yMkk7C3e9qo>

Pryč z kolonád. Busking omezí v Karlových Varech. *Deník Metro* [online]. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.metro.cz/pryc-z-kolonad-busking-omezi-v-karlovych-varech-f56-/region.aspx?c=A170718_165359_metro-region_lam

Radůza: Udělat občas chybu je poučné. *Novinky.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/raduza-udelat-obcas-chybu-je-poucne-12954>

Rod Stewart. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Rod_Stewart

Street performance. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Street_performance

Svátek hudby. *Jičín: turistický portál* [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.jicin.org/cs/kultura/pravidelne-kulturni-akce/svatek-hudby.html>

Taking It to the Streets: Need-to-Know Info on Busking in New York City. *Sonicbids* [online]. 2014 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <http://blog.sonicbids.com/taking-it-to-the-streets-nyc-busking-basics>

TANENBAUM, Susie. Street performers. *Grove Music Online* [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0000/omo-9781561592630-e-1002263212?p=emailACVmxLAj7Vwnw&d=/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/>

The Busking Project [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://busk.co/blog/about/>
Umělci na Karlově mostě musí mít speciální povolení. Za místo zaplatí průměrně 370 korun na den. *Rádío DAB Praha* [online]. 2019 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://dabpraha.rozhlas.cz/umelci-na-karlove-moste-musi-mit-specialni-povoleni-za-misto-zaplati-prumerne-8090378>

Umění v ulicích v Jičíně. *Jičín: turistický portál* [online]. 2014 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.jicin.org/cs/kultura/pravidelne-kulturni-akce/umeni-v-ulicich-v-jicine.html>

Výroční zpráva – Nerudný fest. *Nerudný fest.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.nerudnyfest.cz/data/vyrocní-zpravy/vyrocní_zprava_nerudnyfest_2018.pdf

Zákaz zvířecích převleků: strážníci v centru Prahy pokutovali i člověka v kostýmu Mickey Mouse. *I Rozhlas* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/praha-pandy-bublifuky-kostym-prevlek-zakaz-vyhlasaka-staromestske-namesti_1910150815_cha

ZÍTA, Dalibor. *Nový prostor: Kladivo na pouliční umělce* [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <http://novyprostor.cz/clanky/341/kladivo-na-poulicni-umelce>

Žižkov *Busking Fest* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/zizkovbuskingfest/>

Žižkov *Busking Fest: Performerů z celého světa* [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/zizkovbuskingfest/about/?ref=page_internal

12.2.1 Vyhlášky a usnesení

Doporučení pro pouliční vystupování (*Busking*) na veřejných prostranstvích na území města Český Krumlov [online]. Český Krumlov, 2012 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/3221-doporučení-busking.pdf>

Doporučení pro veřejné produkce– Busking na veřejných prostranstvích na území hl.m. Prahy: Příloha č. 1 k usnesení Rady HMP č. 183 ze dne 21. 2. 2012. *Praha.eu* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: http://cestovnuruch.praha.eu/public/51/1f/1e/1308563_208149_Priloha_k_usneseni_Rady_HHM_c._183_ze_dne__21._2._2012_.pdf

Etický kodex buskera: Příloha č. 2 k důvodové zprávě. *Praha.eu* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: http://www.praha.eu/public/6c/77/c9/1526799_343341_Usneseni_c._26_5____Eticky_kodex.ppd

Lokality pro busking v centru Liberce. *Oficiální stránky statutárního města Liberec* [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/files/prilohy/busking-grafika-a4.pdf>

Melbourne Busking Handbook [online]. 2018 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.melbourne.vic.gov.au/sitecollectiondocuments/melbourne-busking-handbook.pdf>

Město Plzeň - Vyhláška č. 10/2015 o vymezení veřejných prostranství na nichž se zakazuje žebření - novela [online]. Plzeň, 2015 [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://edesky.cz/dokument/283611>

Musician or performer permit. *The Official Website of the City of New York* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://portal.311.nyc.gov/article/?kanumber=KA-02069>

Obecně závazná vyhláška č. 11/2010. *Statutární město Brno* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/dokumenty/soubor.php?cislo=21915&typ=1>

Obecně závazná vyhláška č. 14/2000 Sb. hl. m. Prahy. In: . Praha, 2000, 14/2000. Dostupné také z: http://www.praha.eu/public/a4/49/9f/2566269_838513_vyhlaska_c._14_2000_zebrani.pdf

OBECE ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA č. 6/2010. *Oficiální web statutárního města Brna* [online]. 2010 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlaskey-a-narizeni/?cislo=2237&rok=2010&dokument=1&platnost=1>

Obecně závazná vyhláška města Český Krumlov č. 1/2016. *Český Krumlov* [online]. 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/6963-obecne-zavazna-vyhlaskey-2016-01-ze-dne-23-6-2016-o-provozovani-poulicni-umelecke-verejne-produkce.pdf>

Obecně závazná vyhláška města Český Krumlov č. 8/2018. *Český Krumlov* [online]. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/8876-obecne-zavazna-vyhlaskey-2018-8-a-2019-2-o-provozovani-poulicni-produkce.pdf>

Obecně závazná vyhláška města Karlovy Vary. In: . Karlovy Vary, 2017, 6/2017. Dostupné také z: https://mmkv.cz/cs/system/files/vyhlaskey/vyhlaskey_6_2017_kolonadni_rad_final_podepsany_sejmuty.pdf

Pouliční umělecké veřejné produkce. *Praha.eu: Odbor kultury a cestovního ruchu* [online]. 2019 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: http://kultura.praha.eu/jnp/cz/potrebuji_vyridit/poulicni_umelecke_verejne_produkce/index.html

Pravidla a mapa lokalit pro pouliční vystupování - busking. *Oficiální stránky statutárního města Liberec* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/prakticke-informace/pravidla-mapa-lokalit-pro-poulicni-vystupovani/>

Pravidla pro pouliční vystupování (tzv. busking) na veřejném prostranství. *Oficiální stránky statutárního města Liberec* [online]. 2015 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/files/prilohy/pravidla-pro-busking-od-14.6.2016.pdf>

Pravidla pro provozování pouliční umělecké veřejné produkce dle obecně platných právních předpisů [online]. Český Krumlov, 2016 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/6967-busking-obecne-zavazne-normy.pdf>

Sdružení výtvarníků Karlova mostu: Zásady povolování veřejných produkcí na Karlově mostě [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <https://www.karluvmost.cz/zasady-povolovani-verejnych-produkci-na-karlove-moste/>

Transit Adjudication Bureau. *Metropolitan Transportation Authority* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <http://web.mta.info/nyct/rules/rules.htm>

Usnesení Rady HMP č.183 [online]. Praha, 2012 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: http://www.fiakr.cz/data/modules/Modules_Pages/Usneseni_rady_MHMP_c_183.pdf

Usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy číslo 13/6 ze dne 28.1.2016: Obecně závazná vyhláška. *Praha.eu* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: http://kultura.praha.eu/public/bb/cc/50/2147617_643065_Usneseni_Zastupitelstva_hl._m._Prahy_c._136.pdf

13 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Obecně závazná vyhláška hl. m. Prahy č. 1/2016 ve znění obecně závazné vyhlášky č. 13/2019 Sb. hl. m. Prahy (s vyznačením změn)

Změny s vyznačením v textu:

Červené písmo – nový text

Přeškrtnutý text – vypuštěno

1.

OBEZNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA

o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s provozováním pouliční umělecké veřejné produkce na veřejně přístupných místech

Zastupitelstvo hlavního města Prahy se usneslo dne 28. 1. 2016 vydat podle § 44 odst. 3 písm. a) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, tuto obecně závaznou vyhlášku:

§ 1

Provozování pouliční umělecké veřejné produkce na veřejně přístupných místech je činností, jež by mohla narušit veřejný pořádek v hlavním městě Praze.

§ 2

Vymezení pojmu

Pouliční uměleckou veřejnou produkci se rozumí ~~provozování~~ živé **umělecké vystoupení**, zejména ~~hudební~~, **akustické**, divadelní a artistické, ~~produkce~~ **provozované** na veřejně přístupných místech. Pouliční uměleckou veřejnou produkci nejsou veřejná vystoupení zvířat.

§ 3

(1) Pouliční uměleckou veřejnou produkci lze provozovat pouze na veřejně přístupných místech pod širým nebem.

(2) Na území památkové rezervace:

- a) lze akustické produkce provozovat výhradně bez použití přídavných zesilovacích zařízení,
- b) je zakázáno používat hlasité hudební nástroje, např. bicí nástroje, hlasité etnické nástroje či předměty, jsou-li použity namísto hudebních nástrojů,
- c) je zakázáno používat ~~dudy a dechové~~ nástroje vydávající vysoké tóny, zejména **skotské dudy** ~~pikoly nebo hoboje~~,

d) žesťové a jiné hlasité nástroje, které to umožňují, zejména saxofony, lze při pouliční umělecké veřejné produkci používat výhradně s dusítkem.,

e) je zakázáno provozovat pouliční umělecké veřejné produkce způsobem narušujícím estetický vzhled města; estetický vzhled města narušují zejména:

1. vystoupení v převlecích za zvířata či postavy z filmů, televizních pořadů nebo počítačových her,
2. vystoupení v převlecích svými rozměry zjevně přesahujícími proporce dospělého člověka.

§ 4

Místa se zákazem pouliční umělecké veřejné produkce

Pouliční umělecká veřejná produkce je zakázána na těchto místech:

- a) na dětských hřištích,
- b) u kostelů nebo jiných modliteben v době bohoslužeb a bezprostředně před a po jejich konání,
- c) u škol (mimo sobot, nedělí, státních svátků a školních prázdnin),
- d) u zdravotnických zařízení,
- e) v prostoru nástupních ostrůvků nebo samostatných nástupišť veřejné dopravy,
- f) Jugoslávská, Praha 2, v prostoru mezi křižovatkou s ulicí Legerova a křižovatkou s ulicí Bělehradská,
- g) Křížovnické náměstí, Praha 1,
- h) Letenské náměstí, Praha 7,
- i) náměstí I. P. Pavlova, Praha 2,
- j) náměstí Míru, Praha 2,
- k) Nerudova, Praha 1,
- l) park v ulici Tusarova, č. parc. 2316/1,2 a 2316/5,6, kat. území Holešovice, Praha 7,
- m) Spálená, Praha 1, v prostoru mezi křižovatkou s ulicí Purkyňova a křižovatkou s ulicí Národní,
- ~~n) Staroměstské náměstí, Praha 1, v prostoru vymezeném na severní straně průčelím Staroměstské radnice a Orloje, na západní straně budovou Staroměstské náměstí č. or. 2 a ústím do Malého náměstí, na jižní straně hranicí domů Staroměstské náměstí č. or. 20, 21, 25 a 22 a na východní straně spojnici mezi ústím ulice Železná a pietním místem popraviště 27 českých pánů (včetně tohoto místa),~~
- o) Tylovo náměstí, Praha 2. ,
- p) Velkopřevorské náměstí, Praha 1.

§ 5

Místa se zákazem pouliční umělecké veřejné produkce ve formě akustické produkce

(1) Pouliční umělecká veřejná produkce ve formě akustické produkce je zakázána na těchto místech:

- a) Celetná, Praha 1,
- b) Hradčanské náměstí, Praha 1, prostor mezi I. nádvořím Pražského hradu, Arcibiskupským palácem a vyústěním ulic Ke Hradu a Zámecké schody,
- c) Husova, Praha 1,
- d) Jilská, Praha 1,
- e) Jindřišská, Praha 1,
- f) Jungmannovo náměstí, Praha 1
- g) Karlova, Praha 1,
- h) Kožná, Praha 1,
- i) Malé náměstí, Praha 1,
- j) Melantrichova, Praha 1,
- k) Mostecká, Praha 1,
- l) náměstí Republiky, Praha 1, v prostoru vymezeném na severní straně budovou domu č. p. 2090, spojnicí mezi domy č. p. 2090 a č. p. 1090, na západní straně průčelím domu č. p. 1090 a jeho spojnicí s Pražskou bránou, na jižní straně ústím ulice Na příkopě, budovami domů č. p. 3, 1037, domem bez č. p. a č. e. přiléhajícím k ulici Hybernská a na východní straně domem č. p. 1031 a ústím ulice V celnici (mimo sobot a nedělí),
- m) Národní, Praha 1,
- n) Na Perštýně, Praha 1,
- o) Na příkopě, Praha 1,
- p) Na můstku, Praha 1,
- q) Ovocný trh, Praha 1,
- r) Vodičkova, Praha 1,
- s) Týnská, Praha 1,
- t) Týnská ulička, Praha 1,
- u) Václavské náměstí, Praha 1, v prostoru mezi vyústěními ulic Na příkopě a 28. října, Praha 1
- v) Zámecké schody, Praha 1, v horní polovině od vyústění do Hradčanského náměstí po dům Zámecké schody č. or. 10
- w) Železná, Praha 1,
- x) 28. října, Praha 1.

(2) Pouliční umělecká veřejná produkce ve formě akustické produkce je též zakázána do vzdálenosti 25 m od míst, na kterých je pouliční umělecká veřejná produkce zakázána v této formě.

§ 6

Pouliční umělecká veřejná produkce je zakázána na místech, na kterých se konají jiné akce.¹³³

§ 7

Doba provozování

Pouliční uměleckou veřejnou produkci je možno provozovat v době od 9.00 do 21.00 hodin.

§ 8

Provozování akustických produkcí

Pouliční uměleckou veřejnou produkci ve formě akustické produkce lze provozovat na místech nacházejících se na levém břehu Vltavy pouze v hodinách označených lichou číslovkou, na pravém břehu Vltavy je možno tuto produkci provozovat pouze v hodinách označených sudou číslovkou. Produkci je třeba ukončit vždy před uplynutím hodiny vymezené ve větě předchozí. Provozování pouliční umělecké veřejné produkce na mostech přes Vltavu a ostrovech je možné ve stejnou dobu jako v místech na levém břehu Vltavy. Levý a pravý břeh Vltavy je určen ve směru jejího toku (po proudu).

§ 9

(1) Provozovatel pouliční umělecké veřejné produkce nesmí při výkonu produkce zabírat plochu větší než 4,5 **2** m².

(2) Pokud pouliční uměleckou veřejnou produkci provozuje současně více provozovatelů, nesmějí při výkonu produkce zabírat plochu větší než 6 **12** m².

(3) Hudební nástroje a jiné předměty sloužící k výkonu pouliční umělecké veřejné produkce mohou být na pozemní komunikaci umístěny pouze po dobu provozování pouliční umělecké veřejné produkce. Po jejím ukončení musí být tyto předměty z pozemní komunikace odstraněny.

¹³³ Například podle zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů, nařízení č. 9/2011 Sb. hl. m. Prahy, kterým se vydává tržní řád, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Provozovatel pouliční umělecké veřejné produkce nesmí omezovat průchod chodců, vstup do budov a vstup ke vchodům do metra.

§9a

Jsou zakázány pouliční umělecké veřejné produkce nad míru přiměřenou poměrům rušící práva jiných osob, např. hlukem, pachem, znečišťováním. Za zjevně nepřiměřená se považují zejména hlasitá vystoupení, vystoupení zahrnující vytváření bublin nebo výtvarná vystoupení s použitím aerosolových rozprašovačů.

§ 10

Zrušovací ustanovení

Obecně závazná vyhláška č. 5/2013 Sb. hl. m. Prahy, o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s provozováním pouliční umělecké veřejné produkce na veřejně přístupných místech, se zrušuje.

§ 11

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. března 2016.

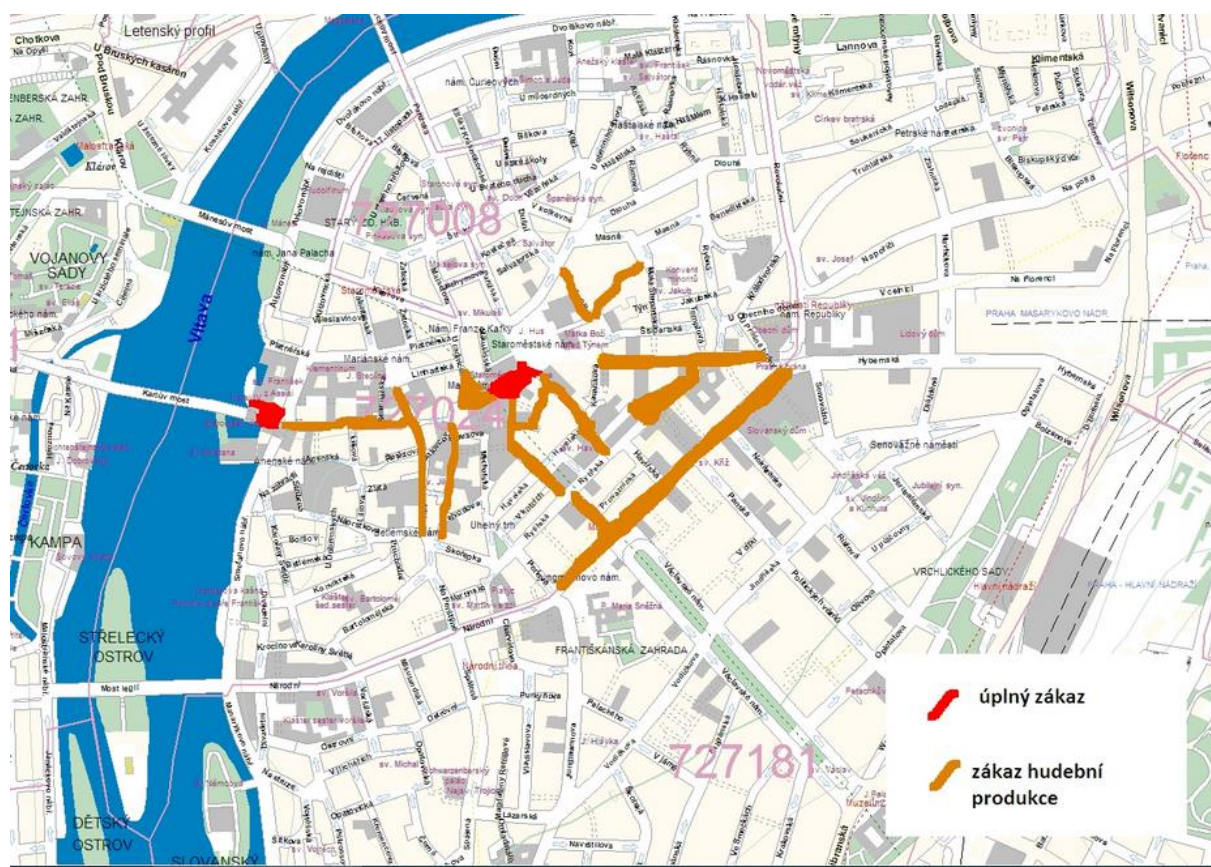
Adriana Krnáčová

primátorka hlavního města Prahy

Petr Dolínek

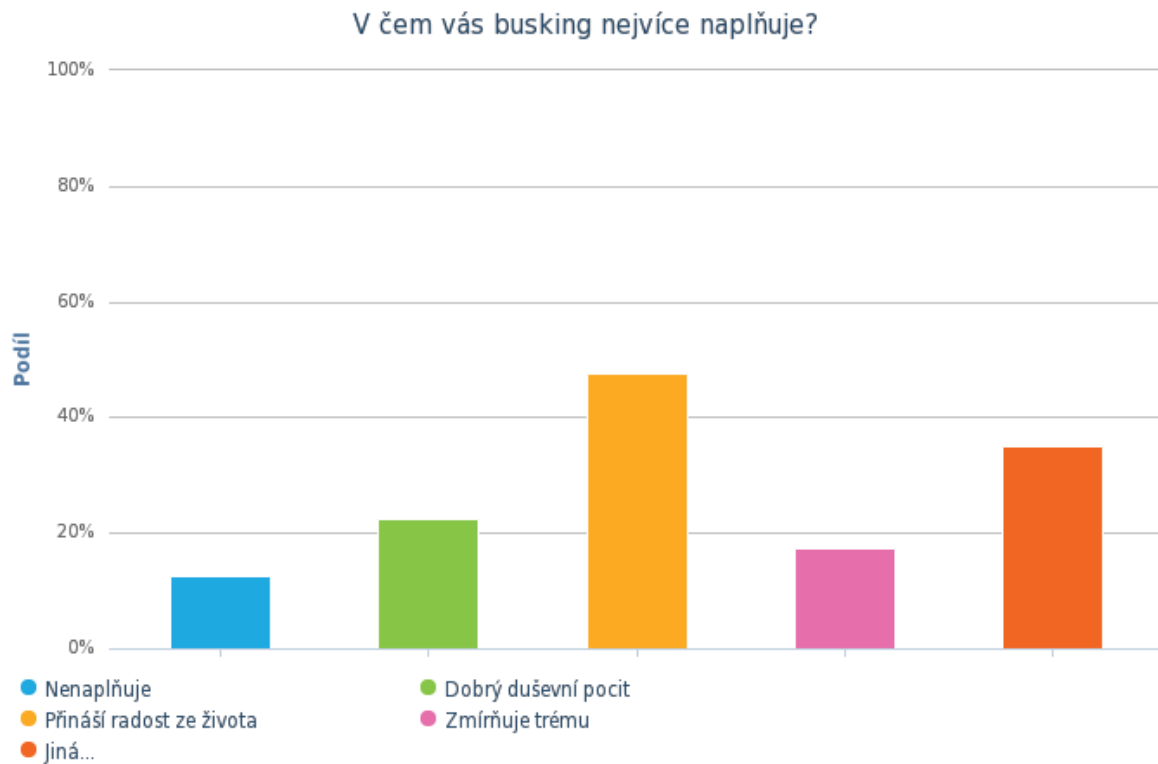
náměstek primátorky hlavního města Prahy

Příloha č. 2 – mapa pražských míst, kde je busking omezen či úplně zakázán

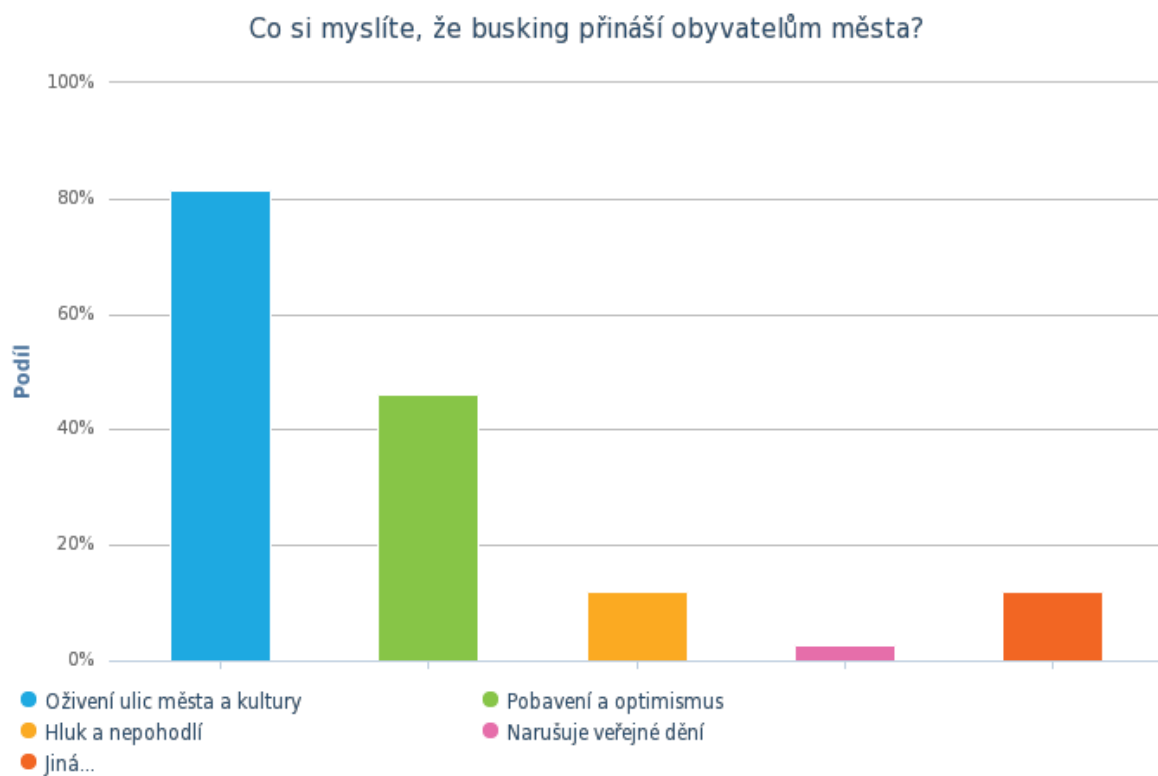

Zdroj: Praha.eu, portál hlavního města Prahy

Příloha č. 3 – Grafy

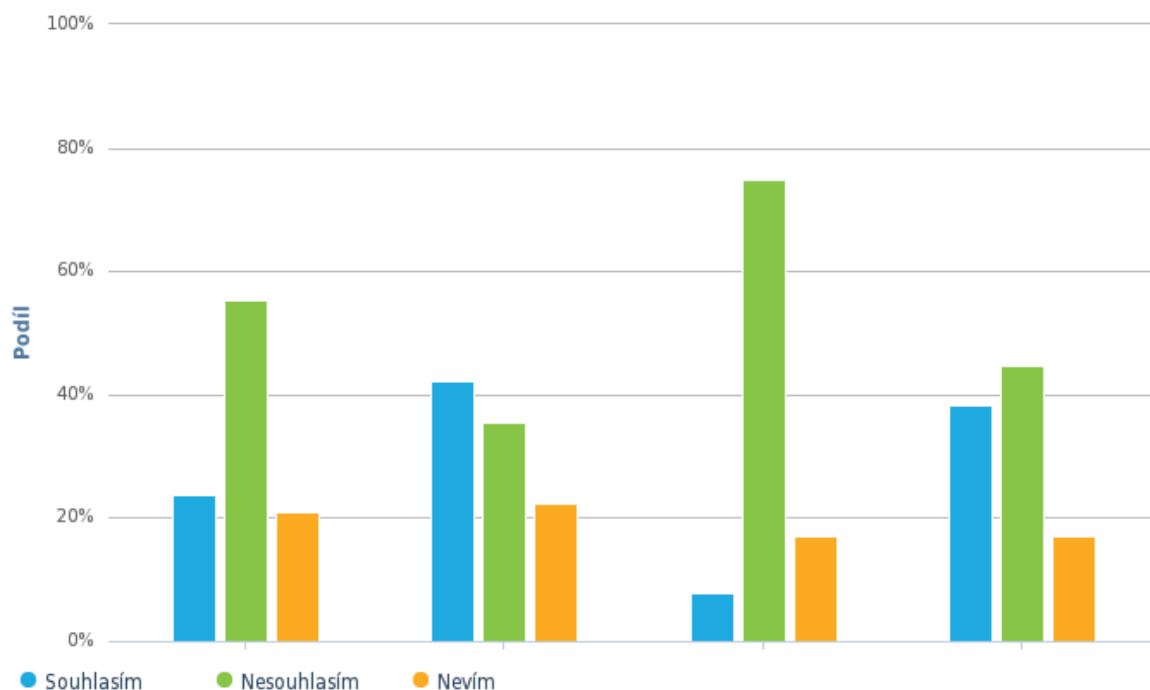

Graf č. 1: přínos pouličním umělcům

Graf č. 2: přínos veřejnosti

Zde je výběr několika bodů z novely vyhlášky, která byla upravena v minulém roce. V pravém sloupci prosím zaškrtněte, zda s bodem vyhlášky souhlasíte či ne.

	Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím
Žestové a jiné nástroje se smí používat výhradně s dusítkem	18	42	16
Pouliční veřejná produkce nesmí být vykonávána 25 m od míst, kde je taková produkce zakázána.	32	27	17
Akustickou (čili hudební) produkci lze provádět v lichou hodinu na levém břehu Vltavy, v sudou na pravém	6	57	13
Busker nesmí při výkonu umění zabírat více než 2m2	29	34	13

Graf č. 3: Ustanovení novely vyhlášky

Příloha č. 4 - ROZHOVOR

Petr Hruška je aktivní pražský busker a zároveň student práv, který se věnuje pouličnímu umění již několik let.

Co tě k buskingu přivedlo?

Vždy mě busking zajímal. Pokud se ale chceš věnovat pouličnímu umění, musíš mít zdravé sebevědomí a možná i něco víc k tomu. Byl jsem v té době v nemocnici a přemýšlel jsem, co doopravdy chci dělat. Pustil jsem svou kapelu, se kterou to nemělo už moc velký smysl. Nechtěl jsem být limitovaný koncerty jednou za měsíc. Chtěl jsem si zahrát, kdy se mi zlíbí. Čtvrt roku jsem chodil s kytarou na zádech po Praze, ale vždy jsem zbaběle tu myšlenku hraní na ulici pustil a neudělal to. Jednou jsem šel náhodou kolem náměstí Republiky. Bylo tam prázdně a já se zastavil a začal bez přemýšlení hrát. Byl jsem v transu a začal jsem dělat různé vylomeniny. V rámci této první zkušenosti s buskingem jsem si vyzkoušel všechno, na co jsem si časem přicházel, a zjistil jsem, co je při buskingu důležité – vystoupit ze své komfortní zóny. Pouliční hraní nemusí být pokaždé zážitek – je to velká zkouška. Občas je vystoupení skvělé, občas na tebe křičí bezdomovci a v klobouku máš pár korun. Ale jde o velký osobnostní rozvoj. Člověk si musí zvyknout, že už nehraje sám pro sebe, ale pro širší veřejnost. Díky tomu jsem si vylepšil svou techniku, chtěl jsem obstát.

Co busking přináší městu, kultuře, lidem? Proč by měl mít, dle tvého názoru, ve městě nějaké opodstatnění?

Kultura je multidimenzionální fenomén, busking nediskriminuje, ale člověk musí být schopen to nějak prezentovat. Umění by podle velké části lidí mělo být zadarmo. S tím já nesouhlasím, ale lidé by měli dostat možnost ocenit vystoupení dle svého uvážení nějakým finančním příspěvkem. V tom je busking fajn, je tam ta nejistota, ale zároveň pohon k tomu, aby byl člověk opravdu dobrý. Jedna paní na Florenci mi kdysi řekla, že to, co dělám je „lilie mezi špínou a hnusem“. Byl jsem potěšen, že to tak vnímá a zároveň jsem ji musel dát za pravdu, když jsem se rozhlídl kolem sebe. Florenc není nejčistší místo.

Město lidi berou jako oblast, kde mají své úkoly a povinnosti a pendlují mezi nimi. Busking umožňuje všem, co jsou zabraní v denním režimu, na chvíli vypnout, zastavit se a uvědomit si, že to není jen o tom, běžet z místa A do bodu B. Člověk, který není lhostejný, si pouličního umělce právě při té cestě všimne. Buskera může potěšit a hlavně třeba motivovat, že si kolemjdoucí říkají „to je ale frajer, že hraje tak dobře na kytaru...nebo, že si dovolí hrát v této části.“

Z mé vlastní zkušenosti to má tedy velice pozitivní dopad, napomáhá kulturnímu rozvoji města a poskytování kulturního vyžití lidem.

Jak dlouho hraješ?

Začal jsem asi 2,5 roku zpět.

Podle čeho si vybíráš místa, kde vystoupíš?

Většinou se jedná o ekonomický faktor, kde se dá vydělat – třeba díky turistům. Také velkou roli hraje vyhláška; vybírám dle pravidel, kde je možnost hrát. Dobrá místa jsou ve vestibulu metra (tam je to teda zakázané), vstupy do obchodáků, průchody apod.

Co si myslíš o vyhlášce?

Hrál jsem třeba na Václavském náměstí. Policistů je tam spousta, ale nikdo si mě a mého kamaráda nevšímal, až na jednoho, který nás upozornil na hodinu, a na to, že se nesmí hrát na cajón. Myslím, že si pro jistotu všímat nechtějí, jelikož hudbě a hudebním nástrojům nerozumí. Nedokážu si představit, že by třeba porovnávali výšku tónů hudebních nástrojů, jak je napsáno ve vyhlášce.

Hrál jsi i jinde?

Hrál jsem například v Drážďanech, kde mají pro pouliční umělce registrační formulář. Smí se tam hrát od 9 do 21 hodin a vždy jen půl hodiny na jednom místě. Tam se hraje dobře, je to trochu jiný svět. Přispívají i daleko víc peněz než u nás. Ale to je trochu i ekonomický faktor. Vydělávají úplně jiné peníze než Češi.

Rozhovor byl poskytnut na podzim roku 2019.